

Izhaja ob 4. jutraj.

Stane mesečno Din 25 —; za ino-
zmetstvo Din 40 — neobvezno.

Oglaš po tarifu.

Uredništvo:

Dnevna redakcija: Miklošičeva cesta
št. 16/1. — Telefon št. 72.Nočna redakcija: od 10. ure naprej v
Knaflcovi ul. št. 5/1. — Telefon št. 34.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravišтво: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 36.Inseratni oddelk: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 4. — Telefon št. 492Podružnici: Maribor, Barvarska ulica
št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta.Račun pri pošt. č. zavodu: Ljubljana
št. 11.842. — Praha číslo 78.180.
Wien, Nr. 105.241.

Ljubljana, 8. januarja.

Porast dinarja ni talov prinesel znatnega padanja cen. Indeks se je sicer začel premikati navzdol, a zelo počasi in celo z recidivami. Prvotni producent je začel hudo tožiti in vsi činitelji so morali priznati, da cene živih v konsumnih centrih niso padle niti za eno tretjino difference, ki se je pojavila pri prvem producentu, produkti industrije pa so se nagubili le za prav neznamno malenkost.

Brez dvoma je naloga države, da se bavi s takim nesoglasjem in izvaja pravo intervencije za pobijanje draginje. In to iz običajnih razlogov, pa tudi kot neposredni interes. Država je največji poslodavec, čegar personalni izdatki so najbolj v zvezi z draginjo. Ona pa je na drugi strani iztirjalec davkov, ki so v zvezi z zaslužki državljanov.

V abnormnih časih, n. pr. v vojni, ko se forsirano porabljalo živila in že gotove potrebščine, ko produkcija ne more izpadati takoj nadomestiti, ko zastaja promet in strah že v naprej pravi devalvacijo, je intervencija države krepka in ne more mnogo ozirogljema, ker trenutno zahteva hitrih ukrepov, ali pa je izguba nenadomestna. Čisto slično, včasih še huje, so razmere neposredno po končanih vojnah. Mi sami smo preživeli tako težavno dobo, ko je po vojni pritiskala neumerjenost in radi nje pretela boljše-
viška prevratnost.

Hvala Bogu, ti časi so precej minili. Promet je skoro normalen. Kredit se vrača. Mnogo nezdarih cvet medvojnega in povojnega veržništva je poginilo. Zdravo trgovsko tekmovanje je nastopilo. Človek bi torej smel, da za nove izredne mere vojnega in povojnega značaja ni več mesta.

Najnovejša protidraginjska akcija vlade RR ni nastala iz stvarnih nagibov. Vse kaže, da gre le za taktično potezo, ki naj režimu olajša mučno situacijo, povzročeno po lastnem brezdelju in lastni nesposobnosti. Oči človeka naroda so uspele v vlado RR: kaj je z izenačenjem davkov, kaj z olajšanjem neznosnih bremen, kaj z ureditvijo ura-
ve? Vse to so nam Radč in njegovi pomočniki obetali kot nenosredni sad »narodnega sporazuma«. Bile so le prazne obljube in z vedno večjim ogorčenjem gledajo prevarani državljani, kako se gospodje igrajo štednje z devastiranjem naših cest in socialnih institucij, z odpuščanjem malih uradnikov in služiteljev in — natezovanjem državnega budžeta v nove milijarde ter krutim navijanjem davčnega vijaka. Državljanu treba zaposliti, da ne bodo imeli časa paziti na vse to, kar vlada dela in ne dela. Protidraginjski zakon je v svoji današnji obliki briljanten poskus za rešitev tega »problema«. Na njem naj si lomijo svojo jezo spoštovani podanički, konsumisti proti producentu, kmeti proti obrtniku, uradniki proti trgovcu in narobe, medsebojno naj se sedaj grizejo in koljejo nad posameznimi paragrafi — pa bo vlada imela mir. Izvrstno, kaj?

Kljub temu se ne damo odvrniti od misljenja, da je država dolžna nastopiti v boju zoper draginjo. Univerzalnega sredstva ni možno zapisati, a malih sredstev, ki v svoji svoji morajo prinesiti sadu, je gotovo mnogo in so v roki države. Mi bomo poskusili v bodočih tednih draginjski problem v našem listu stvarno prijeti s te strani in zbrati primerne misli, ki naj tvorijo pravo vsebino »draginjskega« zakona. Od pravičnega uravnoteženja uvoznih carin na življenjske potrebščine, od znižanja transportnih stroškov, od poštne in za pakete do izenačenja vsaj civilno-pravnega in eksekucijskega reda in povzdige pravne sigurnosti sploh, od revizije kreditov Narodne banke in končnega zrušenja prenapete obrestne mere do uničenja res škodljivih kartelov, od znižanja cen monopolističnih predmetov, do znižanja davčnih bremen. Vse to in še mnogo drugih faktorjev, vse mora sodelovati pri pozitivni anti-draginjski akciji.

Načrt vlade RR v ničemer tem stremiljenem ne odgovarja. On gre celo močan korak nazaj proti vojnemu časom, in če se ga uvede, kakor ga čitamo, utegnejo doživeti, da bomo po ljubljanskih cestah videli trakulje kupcev pred prodalnimi in da bomo po kavarnah in drugod zopet videli sklepali kumčije in zamenjave, kakor v blaženem letu 1918.

Načrt RR vlade uraja namreč maksimaliranje cen vseh živih (i. s. za kruh in vse vrste mesnih izdelkov obligatorno, za ostala živila pa fakultativno) potom občinskih odborov. Vsaka občina bo v tem oziru nekaka mirotnova republika, ki pa bo zelo opasne prirode, kajti ako spoštovana ta republika predpise nespametno in nemogočo ceno n. pr. tudi za predmete, ki jih je zakon včasih deklariral kot luksuzne, stoji dotični prodajalec pred alternativo, da ali gre v zapor, ker je »nedovoljeno špekuliral« ali pa mu rekvirirajo trgovino, če noče

Božični politični razgovori v Beogradu

Ogorčenje nad peklenskimi načrti madžarskih državnikov. — Zahteva po temeljitem razčiščenju afere. — Komentarji o Pašičevem odhodu.

Beograd, 8. januarja. p. V prestolnici vlada tudi danes praznično razpoloženje. Vlada ne dela, v ministrstvih se vrši le dežurna služba, uradi so zaprti, politiki doma. V parlament ni bilo ves dan niti enega političnega človeka. Po večerašnjem solnčnem dnevu je danes prišel naletavati sneg in Beograd je tako tudi na zunaj dobil božični izgled.

Naravno, da se v privatnih medsebojnih božičnih obiskih beograjskih politikov mnogo govori o aktualnih dnevnih vprašanih. Vsa pozornost je koncentrirana na dogodke na Madžarskem, kjer je z nezasišano falzifikatorsko afero kompromitiran ves državni sistem in takorekoč sama eksistenca madžarske države. Podrobnosti, ki prihajajo na dan, kažejo vedno lasneje, da so vodilni madžarski državniki z razširjenjem lažnih novic v naravnost neverjetnem številu resno poskušali finančno uprnostiti Francijo in kakor vse kaže tudi Češkoslovaško in Jugoslavijo, obenem pa si na ta način poleg lastne bogatitve pridobiti sredstev za ojačanje madžarske vojne sile in vodstvo ofenzivne politike proti sosedom. Na srečo je bila starihova in po dila zarota v njenih početkih razkrita. Še predno je škoda postala preobčutna.

Splošna zahteva beograjskih krogov, kateri se pač pridružuje celokupno naše javno mnenje, je ta, da se mora leglo stalne opasnosti za evropski mir v Budimpešti izčistiti do dna in z ostrimi sredstvi zatreti zalega, ki neprestano vari strup novega sovraštva in nemira. Mnogo se je opazilo, da je navzlic prazniku pomočnik zunanjega ministra dr. Marković danes imel dolgo konferenco z madžarskim poslanikom. Predmet te konference so bili najnovejši dogodki v Budimpešti.

Živahno se komentira tudi Pašičev odhod na Rivijero. Nikdo ni pričakoval, da namerava ministrski predsednik ostati celi mesec v inozemstvu. Pašičevi pristaši zatrjujejo, da je to dokaz, da je položaj popolnoma v njegovih rokah in da so zlasti vsi naporji drugih skupin v radikalnem klubu ostali brezuspešni. V tej zvezi se naravno tudi živahno razpravlja vprašanje obstoja RR in se rešuje po večini v negativnem smislu. Latentna kriza režima, katere izbruh je vsled Pašičevega odhoda odgoden, ovira vsako aktivnejše delo.

Jutri je tretji božični praznik in ni pričakovati nikar važnega. Listi danes niso izšli in tudi jutri še ne izidejo.

Pred rekonstrukcijo avstrijske vlade

Prihodnji teden odstopi Ramekov kabinet. — Poslabšanje gospodarskega položaja.

Dunaj, 8. januarja. d. Prihodnje dni se pričakuje že napovedana rekonstrukcija avstrijske vlade. Zvezni kancler dr. Ramek namerava podati ostavko celokupnega kabineta. Zaenkrat je gotovo, da v novi vladi ne bosta več zastopana ministri za zunanje zadeve dr. Mataja in poljedelski minister Buchinger. Nepristnost pogajanja, ki so se vršila zadnje dni med strankami vladne večine, so privedla do zaključka, da bo dr. Ramek zopet izvoljen za zveznega kanclerja. Dr. Ramek bo prevzel začasno tudi vodstvo zunanjega ministertva.

Takoj po izvolitvi novega kabineta bo prečital zvezni kancler vladno deklaracijo, ki vsebuje kot glavno točko gospodarski program. V svoji izjavi se bo dr. Ramek dotaknil tudi gospodar-

ske - političnih predlogov, ki jih je objavila socialnodemokratska stranka.

Slično kot v Nemčiji se tudi v Avstriji gospodarski položaj slabša od dne do dne. Po uradni statistiki je znašalo dne 1. januarja 1926 število polno zaposlenih brezposelnih v celi republiki 200.623. K tem je šteti še kakih 7500 brezposelnih, ki uživajo izredno pripomoč. Končno je kakih 35.000 takih, ki so vpisani v posredovalnici za delo, ne prejemajo, pa nikake podpore. Vseh brezposelnih v Avstriji je do 250.000. Pričakuje se še novo poslabšanje položaja v januarju.

Spričo take situacije je razumljivo, da bo glavna naloga novega dr. Ramekovega kabineta sanacija gospodarstva in nujna pomoč za brezposelne.

Tisočdinarske bankovce ponarejali v Duisburgu v Nemčiji

Afera že razčiščena in vtihoapljeni denar zaplenjen.

Zagreb, 8. januarja. n. Afera ponarejalcev tisočdinarskih bankovcev je že razčiščena. Družba falzifikatorjev izvira iz vasi Brinje. Tam je prišel k trgovcu Budisavljeviču neki mladenič, ki je menjal tisočake. Trgovcu se je zdel papir sumljiv ter je poklical žandarmerijo, ki je mladeniča aretirala. Pše se Josip Mešić in je rekel, da je denar dobil od svoje ljubice Ruže Mešić. Žandarmerija je prišla tudi to žensko, ki je izjavila, da je dobila denar od Mileta Javora, ki je došel iz Nemčije.

Javor je povedal, da je bil v Nemčiji pri svojem bratu v Duisburgu, kjer so se tiskale ponarejene novčanice ter da je prinesel v Jugoslavijo 150 komadov. Od teh jih je skril 67 v bližini Karlovca, 500 korakov od železniške postaje, kjer jih je žandarmerija tudi v resnici našla. V okolici svojega rojstnega kraja Brinje, v okolici Karlovca in Otočca je zamenjal Javor 78 komadov ponarejenih bankovcev, katere je žandarmerija že vse našla in poslala zagrebški policiji. Dalje je ugotovljeno, da sta razpečevala ponarejenih bankovcev Madunčić in Car, ki sta bila v Novi Gradski in tam pustila kovček s ponarejenim denarjem, bila istotako tri mesece v Duisburgu, kjer sta pomagala pri tiskanju falzifikatov.

Sej javne varnosti, Žika Lazić, ki se je t dni mudil v Zagrebu in Berlinu, je že odptoval v Duisburg, kjer bo skupno z uradnikom zagrebske kriminalne policije dr. Bogdanovićem vodil preiskavo.

Dr. Stojadinović na poti v Washington

Beograd, 8. januarja. p. Finančni minister dr. Stojadinović, naš londonski poslanik Gjuric in strokovnjaki so zapustili Pariz ter se včeraj c celotno našo delegacijo ukrcali na brod »Majestica«. V pristanišču jih je pozdravil tamonjši prefekt v imenu predsednika vlade Brianda.

Fašisti protestirajo

Rim, 8. januarja. d. Ker so pred par dnevi jugoslovenski mornarji odstranili v Šibeniku starega benečanskega leva, so izdali fašistovski dijaki na italijanski narod proglas, v katerem ostro napadajo Jugoslavijo, obenem pa pozivajo italijanski narod k protestnim zborovanjem v obrambo svojih italijanskih bratov v Dalmaciji.

v izgubo prodajati. Ker si župansrvo vrhu tega po členu 16. še lahko samo izbere, katere predmete in kateri grupi živiliških trgovcev jih maksimira, bomo zares doživeli čudovite slučaje samovolje, strankarske ali osebne sovraštosti. Mi smo tudi levičarji in ni se nam ne smililo oduhu, ali ta recept vlade RR je očividno prinesel sam gosp. Radč še iz Moskve seboj. Naleteti morajo na najostrejši odpor vseh, ki pristajajo na obstoječi družabni red, zlasti pa na odpor producentov in trgovcev, ki danes gospodarsko že itak prenadajo.

Kar v ostalem prinaša novi zakonski načrt, je samo pozoršanje starega zakona, ki je bil jasnejši in navzlic zastarelosti vsekakor pravičnejši.

Konsumenti od novega zakona, ako bo sprejet, nimajo drugega ničesar pričakovati, kakor še povečanje draginje. Kar jim je mogel dati prejšnji zakon, je davno iztrošeno. Sedaj bi bilo treba začeti delo z novimi, časi in razmeram odgovarjajočimi sredstvi. Teh pa v zakonskem načrtu, ki je prvi originalni sad ljubezni narodnoradikalne stranke in gg. Radčica, Krajač, žal nismo našli. Zato moramo ta nestvor režima RR najodločnejše odkloniti in v imenu konsumentov pa tudi v imenu socialno-ekonomskega napredka izjaviti: V koš ž njimi!

Ponovna japonska intervencija na Kitajskem

Generalni guverner v Mandžuriji je moral odstopiti. — Pojačana nasprotstva med Kitajci in Japonci.

London, 8. januarja. d. Iz Kitajske prihaja presenetljiva vest, da je moral generalni guverner Mandžurije Čang-Tso-Lin vsled močnega japonskega pritiska odstopiti in se umakniti iz javnega življenja. Isto sta morala storiti tudi generala Feng in Vu-Pei-Fu. To se je zgodilo zato, da se more uvesti na Kitajskem civilna vlada. Čang-Tso-Lin se je ukomil pritisku, stavl pa je pogoj, da dobi država veliko angleško-ameriško pomočjo in da se izozemci odrečejo posebnim

pravicam na Kitajskem.

S tem je dobila Japonska precej proste roke, da more nastopiti na Kitajskem. Zaradi tega nepričakovanega dogodka se je antipatija Kitajcev do Japoncev še poostрила in se že pojavlja bojkot japonskega blaga. Ako bi se v Pekingu uveljavila močna osrednja vlada, ki bi jo japonska podpirala in štela, bi se morda prej ali slej posrečilo Japoncem, da bi spravili med Kitajci antipatije do sebe z mavnega reda.

Nova senzacionalna priznanja madžarskih falzifikatorjev

Tehnični svetnik Görö je bil vođa fabrikacije. — Njegova priznanja in izsleditve policije. — Razpoloženje v Beogradu nampram Madžarski.

Beograd, 8. januarja. e. Madžarski poslanik v Beogradu je danes dopoldne posetil pomočnika zunanjega ministra, Jovana Markovića. Ta poset je v zvezi z odkritjem falzifikatorske afe, katere sledove so odkrili tudi v naši državi. Madžarski poslanik se je zelo zanimal za rezultate preiskave, ki jih je v tej zadevi dosegla naša policija. V beograjskih političnih krogih izzvala celotna afera veliko zanimanje. Države Male antante, ki so poleg Francije in Anglije najbolj oškodovane pri ponarjanju denarja, bodo te dni bržčas izvršile odločen protestni korak v Budimpešti. Temu koraku bi se eventuelno pridružil tudi druge oškodovane države, tako da se bo po mnenju političnih krogov osnovala skupna fronta omenjenih držav proti Madžarski. Zastran naše države se napram Madžarski zahteva energičen nastop, čim se ugotovi škoda, ki jo je utrpela naša država. Nocoj se je govorilo, da eden naših policistov, verjetno Žika Lazić odpotuje s skupino pomočnikov v Budimpešto, da sodeluje pri preiskavi. V krogih madžarskih emigrantov v Beogradu se skandalozno odkritje opazuje z zadovoljstvom. Ti krogi konstatirajo blamažo sedanega režima na Madžarskem ter se nadejajo, da bo prišlo do velikih izprememb. Iz njihovih krogov se doznava, da se je Karoly vrnil v Pariz ter da je imel več razgovorov z uradnimi krogi.

Budimpešta, 8. januarja. r. Končno je nedvoumno dognano, da je tehnični svetnik Görö bil kolovodja falzifikatorskega kompota. Na snočnem in današnjem zaslišanju je Görö popolnoma odkrito obeležil svojo vlogo z naslednjimi izjavami: »Razmislovanje ponarejenih bankovcev se je vršilo v kletih državnega kartografičnega instituta. Jaz sam sem izvrševal skice za kliseje, laz sem tudi izgotovil razne kliseje za barvni tisk falzifikatov!«

V nadaljnjem je Görö izdal seznam vseh svojih komplicov in navedel tudi njihova stavanja z motivacijo, da je vsako utajevanje odveč, ker je policija itak vse erurala. Na osnovi Görövega priznanja je za policijo zares dognano, da se je fabrikacija falzifikatov vršila v suterenu kartografičnega instituta in sicer s pomočjo stroja, ki je bil dobavljen od lipske tvornice »Schnellpressfabrik«. Stroj je naročila madžarska državna banka, toda prevzela ga ni ona in policija si še ni na jasnem, na čegav račun je bil stroj dostavljen. Sum je padel na Jožefa Szörtsjeva, podpredsednika »Tesze«, združenja vseh madžarskih nacionalnih društev, ki pa je takoj podal ostavko na svojem položaju, kakor je to storil tudi princ Albrecht kot guverner tega združenja. K sreči je današnje tretje zaslišanje princa Windischgrätza prineslo razlaseitev tudi v tem vprašanju. Windischgrätz je priznal, da je stroj in pripomočke za ponarjanje kupil on v Lipseku za preko 100 milijonov madžarskih kron. V zvezi s tem je navedel še druge izdatke v višini 250 milijonov madžarskih kron, ki jih je moral »utpreti« zlasti za potovanja razpečevalcev šrom Evrope.

Stroj za ponarjanje bankovcev je policija na osnovi Göröjevih izpovedb našla in zapisala pri tvrdki »Lemes in Stein« kamor je Görö nedavno prodal. Glede količine ponarejenih bankovcev pa Görö uporno vztraja pri navedbi, da je v celoti tiskal le 250 francoskih tisočakov, a celo med temi je bilo nekaj neuspešnih. A vendar se po najnovejših doznanih ugotavlja, da je madžarska falzifikatorska banda izgotovila bajeslovne svote ponarejenih bankovcev: kot celokupna svota se navaajo že silne milijarde. Vsekakor pa je obširna izpoved Ladislava Göröja o fabriciranju falzifikatov izkazala, da se je Görö posluževal povsem nove, genialne metode ponarejevanja. Fran-
coski detektivji so si njegove navedbe točno beležili in francoski Narodni banki bo odslej omogočeno otekočiti ponarjanje francoskih bankovcev.

Tudi zgoraj omenjeni podpredsednik »Tesze«, Josip Izbertov je že aretiran. Izjavl je takoj pri prvem zaslišanju, da so se bankovci shranjevali v prostorih madžarske nacionalne zveze »Tesze«, kjer so se sortirali. Obenem domneva policija, da se mora znatna količina ponarejenih bankovcev nahajati v skritem prostoru aretiranege Antona Andorja, uradnika kartografskega instituta.

Princ Windischgrätz je na današnjem po-

novnem zaslišanju kazal veliko pobitost. Bled je in neobrit. Njegov zagovornik je vložil vzklic proti aretaciji. Nadosy pa je pred preiskovalnim sodnikom podal naslednjo peticijo izjavo: »Gospodje! Priznam, da sem ravnal lahkomišlno. Toda ne zato, da bi se obogatil, marveč izključno v interesu domovine. Sicer pa sem si celotno akcijo predstavljal drugače kakor se je vršila!«

Nadosy je v nadaljem priznal, da je polkovnik Jankovics preskrbel kurtirski potni list, in je potrdil tudi ostale njegove navedbe. Senzacionalno je učinkovalo, da je bil pomoči aretiran tudi dr. Julij Jankovics, brat navedenega, v Amsterdamu razkrinkanega polkovnika Jankovicsa. Mož je skrbel za transporte papirja, ki je dohajal kot državna dobava na naslov policijskega šefa Nadosyja.

Razpoloženje v Budimpešti je še neprestano burno. Vendar pa se ugotavlja, da vesti o Gömböševih pripravah puča v provinci ne odgovarjajo dejstvu. Ekscesov ni, ker varnostne oblasti v dovolni meri vzdržujejo red tako v mestu kakor tudi v provinci.

Budimpešta, 8. januarja. p. Madžarska službena agencija poroča: Predsednik vlade grof Bethlen je danes javno ponovil svoje izjave, katere je dal na konferenci s šefi vseh strank in katere so častniki objavili več ali manj točno. Bethlen kategorično izjavlja, da smatra falzifikatorsko afero za zločinsko dejanje, nadalje da bo neomajno stremel za novimi razkritji, da se bo pri svojem delu oziral samo na obrambo moralne integritete države. Ako mu ne bo uspelo, da razkrije celo afero bo zapustil svoj položaj.

Pariz, 8. januarja. s. Vsi pariški listi objavljajo o budimpeštanski aferi obsežne članke ter izjavljajo, da je šlo za pol. zaroto, ki je ogrožala življenjske interese Francije in Male antante. Policijski uradnika Benois in Vidal sta se vrnila v Pariz, da poročata vladi o dosedanjih rezultatih preiskave v Budimpešti.

Katastrofalen potres na Kitajskem

Berlin, 8. januarja. e. »Berliner Tageblatt« poroča: Po vesti iz Teherana je pri potresu poginilo vs prebivalstvo dveh vasi v pokrajini Khorasan. Rešilo se je le 11 oseb. Potresni sunki trajajo dalje. Več sto oseb iz okolice je brez strehe.

Berlin, 8. januarja. k. Listi poročajo iz Sangaja, da je požar uničil celo ozemlje Kvailing v pokrajini Kvangsi. Bilo je tudi mnogo človeških žrtov.

Močan potres tudi v Italiji

Sienno, 8. januarja. e. Danes ob 10.15 dopoldne so čutili v okolici kraja Amiata v toskanskih Apeninih, posebno pa v okraju Abadia San Salvatore, kjer se nahajajo rudniki živega srebra, ter v okrajih Bianca Stagnola, potem v Radicofani, Castel del Piano in Arcinazu močan potresni sunek, ki je trajal 12 sekund. Najhujše poškodbe je potres povzročil v Abadiji San Salvatore, kjer je bilo poškodovanih okoli 100 hiš in so bile tri osebe ranjene. Med prebivalstvom je nastala velika panika. Vse je zbežalo na prosto. Komaj je vest došla v Sienno, je odpisal prefekt v Abadiji San Salvatore civilnega inženjerja ter podprefekta iz Monte Puliziano. Prefekt je istočasno organiziral tudi pomožno akcijo. Potresni sunki so se tudi pozneje pojavljali od časa do časa, vendar pa niso bili več tako močni kakor prvi.

Tržaška borza

Trst, 8. januarja. e. Efekti: Obligacije Junlijske Kraljine 69.90, Zivnostenska 278, Assicurazioni Generali 6980, Dalmacija 250, Libera Triestina 480, Lloyd 1005, Ozeana 150, Dalmacija cement 659, Spit cement 422, Krka 330. — Devize: Beograd 43.80 — 44.10, Dunaj 346 — 354, Praga 73.25 — 73.70, Pariz 95.25 — 96, London 120.10 — 120.20, Newyork 24.725 — 24.90, Curli 478 — 480, Budimpešta 0.0345 — 0.0352, Bukarešta 11 — 11.50. Valute: dinarji 43.25 — 44, dolarji 24.65 — 24.55, 20 zlatih frankov 94 — 97, uradni kurz zlate lire 7. t. m. 477.94.

Osnove Pangalosove diktature

Ko je general Pangalos dne 24. junija 1925 izvedel vojaški puč in se polastil vlade v Grčiji, je naglašal, da njegovega koraka ni smatrati kot pričetek diktature, marveč kot pričetek povsem zakonite vlade. Trdil je, da je narod postal nezadovoljen z dotedanjo vlado parlamentarne večine Mihalakopulosa ter da je on, Pangalos, v izvrševanju te ljudske volje prevzel vlogo v svoje roke. Tej malo nenavadni logiki je bilo v korist predvsem dejstvo, da se je predsednik grške republike Konduriotis strinjal s Pangalosovim korakom. Kar pa se tiče nezadovoljstva grškega prebivalstva s parlamentarno vlado, pa je stvar seveda mnogo bolj komplicirana.

Vendar Pangalos je ostal dosleden v svoji logiki. Ko je dal sestaviti posebno parlamentarno komisijo, ki naj izdela ustavo, pod predsedstvom Papanastazija, šefa republikanske unije v parlamentu, ji je dal časa in prilike, da svobodno sestavi ta ustavni načrt; toda ko ga je izdelala, a njemu ni bil všeč, ga je dal kratkoma v bistvenih točkah spremeniti in ga proti volji komisije uzakoniti. Trdil pa je tudi to pot, da postopa v soglasju z razpoloženjem prebivalstva in še posebno je naglašal, da bo imela nova zbornica, ki naj se izvoli, priliko in dolžnost, potrditi njegovo ravnanje in se izjaviti o novi po njem predloženi ustavi.

Nove volitve bi se imele vršiti baš sedaj, in sicer volitve v senat, na dan 10. januarja, a v parlamentarno zbornico potem v marcu l. 1926. Toda vse je kazalo, da nove volitve ne bodo prinesle Pangalosu zaželjene večine; izid občinskih volitev v Solunu, ki so se vršile pred nedavnimi, priča, da vojaška vlada ni postala popularna v Grčiji. Tedaj je Pangalos tudi formalno zapustil pot zakonitega režima, postavil ustavo, razven prvega člena, ki določa republiko, izven veljave in ustanovil diktaturo tudi formalno. Toda v svojem odločilnem proglasu razglašal, da osredotočuje v svojih rokah vso oblastno svobodo, da zagotovi integralno izvršitev svojega programa, ta program pa pomeni po njegovem konsolidacijo republike in prehod dežele v zdravo ter normalno parlamentarno življenje na temelju svobodnih volitev.

General Pangalos naglašal tedaj istčasno ko sestra ustavo in preprečuje izvedbo volitev, potrebo volitev ter parlamentarnega življenja, seveda "zdravega in normalnega". Stvar se čuje pač nekoliko paradoksalno, ali je v skladu s vsem dosedanjim Pangalosovim argumentiranjem. On se namreč obrača proti obstoječim političnim strankam v Grčiji, oziroma njih voditeljem, trdeč, da so nesposobne, pokvarjene in da je treba prebivalstvo rešiti njihovega režima. Njegov cilj je bil prvotno doseči zvezo z eno od obstoječih strank in jo pripraviti do tega, da bi prevzela njegov program kot svojega. Zdelo se je celo splošno, da bo Papanastasijski, šef parlamentarne levice, ki je bil razpolagal z večino v parlamentu, pristal na ta Pangalosov načrt, toda stvar se je izšlo. Sedaj Pangalos ne kaže drugega kot sprejeti boj s temi strankami, oziroma njih šefi ter potegniti volitve na svojo stran. Taka bo tedaj zanj njegova politika. V skladu s tem je že ostro nastopil proti vodilnim političnim nasprotnikom, Kafandaris, Mihalakopulos in Papanastasijski so izločeni s tem, da so jim vzete državljanske pravice in Plastiras, popularni šef revolucije zoper Konstantino, je postavljen pred vojno sodišče. Ostra cenzura pa naj pomaga vplivati na javno mnenje. Ostalo seveda sledi.

Kak rezultat bo imel Pangalosov načrt? Njegove metode se dajo v vsem primerjati s podjetjem generala Primo de Riveria, ki je v Španiji na sličen način in iz sličnih razlogov postavil vojaško diktaturo. Ta pa je moral zopet preiti na parlamentarni režim. Pokazalo se je, da samo vojaštvo ne more z uspehom vršiti notranjih sprememb in ne more korigirati napak ter pomankljivosti parlamentarnega režima. Grški političnim strankam se po pravici očita marsikaj, nedelavnost, egoizem itd., toda da bi mogel Pangalos s svojimi vojaškimi pristaji "sanirati" situacijo, za to mu bodo kljub njegovi dobri volji sile vsehakor premalo. O tem pričajo že njegovi dosedaj neuspehi v notranji in zunanji politiki.

Poraz Zinovjeva

XIV. kongres ruske komunistične stranke v Moskvi se je zaključil. Kakor doslej malo kateri je obrnil nase pozornost vsega sveta. Zakaj na njem se je nenadoma pojavil in odigral konflikt med dvema strankama, med večino stranke s Stalinom, Buharinom in Rikovom kot glavnimi predstavitelji in manjšino, katere glavni vodja je Zinovjev s Kamenjevom ob strani. Kongres je z ogromno večino odločil za oficijalno vodstvo stranke in državne politike, za manjšino je stala samo delegacija Leninera.

Po vsem svetovnem časopisju gredo komentarji, spremljajoči debatni dvojni med ruski komunistični voditelji. Pozornost je povsem upravljen na umiljiva. Dasi je sovjetska Rusija dandanes v političnem oziru domala izolirana, vendar sega s svojim idejnim programom in z institucijami tretje internacionale iz svoje izolacije v ves civilizirani svet in ga celo vznemirja. Zato so procesi, ki se razvijajo in odigravajo v

političnem centru sovjetske Rusije po svojih posrednih ali neposrednih posledicah v polni meri svetovni dogodek.

In o najpomembnejšem sporu v kadru boljševiške stranke velja to še v prav posebni meri. Najbolj bo to razvidno iz opozoritev da so predstavljali še nedavno Zinovjev, Kamenjev in Stalin oni triumvirat, ki je imel po Leninovi smrti usodo sovjetske oblasti v svojih rokah. Ta trojica je odločala o vsem, o vnanji in notranji politiki sovetov, o takih političnih in ekonomskih; njena volja je bila volja boljševiške stranke. Zinovjev, Kamenjev in Stalin so bili ona trojica, ki je lani odločila proti Trockemu, izpodnesla njegovo pozicijo v stranki in vladi in ga z visokega mesta šefa vojnega komisariata prestavila v politični eksil tja za Kavkaz. Oni, ki radi iščejo analogije v zgodovinskih dogodkih, so že govorili o ruski izdaji triumvirata Marat, Robespierre, Danton, dasi je bila analogija morda samo v številu.

Sedaj je ta triumvirat razpadel. Zinovjev in Kamenjev sta potisnena v manjšino in tretji triumvir, Stalin, triumfira nad njima, domala celokupna stranka stoji za njim.

Poročalo se je že, kaj je vzrok in vsebina razdora. Zinovjev je nastopil z ostro kritiko sovjetskega režima, očitač

vo vodstvu stranke, da je sedanja boljševiška politika premalo leninska, da dela prevelike kompromise s kapitalističnimi načeli, da sedanja ekonomska politika sovetov še daleč ni socialistična, marveč kvečjemu politika državne kapitalizma, da se stranka na deželi opira na velike, borzarske kmete, ne pa na slavnostnejši element. Naposled je Zinovjev izjavil, da se popolna socializacija v Rusiji sploh ne da izvesti, ako ne prodre in zmaga socialna revolucija po ostali Evropi.

Iz navedenega je že razvidno, da nastopa Zinovjev kot glasnik leve smeri, kot glasnik doktrine, dočim je Stalin z ostalimi, tvorečimi večino, vsekakor strankina desnica. Ako se spomnimo sedaj na situacijo v času poraza Trockega, vidimo, da so takrat levo smer predstavljal Zinovjev, Kamenjev in Stalin skupno, opirajoč se na ogromno večino v stranki, dočim je desničarski Trocki ostal izoliran. Vzpričo tega danes vsakdo nehoti išče odgovora na vprašanje, kako stališče zavzema Trocki v tem sporu, ki mora njeja še prav posebno zanimati. Toda — Trocki ves čas, ko so se vršile debate na kongresu, ni nastopil niti enkrat in ni poiskal prilike, da bi javno izrazil svoje naziranje. Seveda je jasno, da so njegove simpatije na Stalinovi strani. Sploh bi bilo baš sedaj interesantno vedeti, v koliko se je za kulisami Trocki udeleževal akcije in morda celo pomagal pripravljati poraz Zinovjeva, ki je bil že dolgo njegov glavni nasprotnik. Nedvomno na je, da bo desničarska zmaga na XIV. kongresu boljševiške stranke izdatno ojačila ugled Trockemu in morda kmalu pripomogla k njegovi popolni politični restavraciji.

Iz sedanjega spora v stranki bi mogel nastati tudi razkol. Vendar tega to pot ni pričakovati. Buharin je v imenu stranke s povdarčkom izjavil, da bo stranka znala najti sredstva in pota, da pride do sporazuma z opozicijo okrog Zinovjeva, toda da bo prav tako tudi znala poiskati sredstva, da ukloni Zinovjeva, ako bi le — ta ne hotel sporazuma. In stranka je takoj pokazala, da ne pozna šale. Z Zinovjevom je bila solidarna celokupna leningradška delegacija, tako da se je moglo govoriti o sporu med moskovskim in petrogradskim strankinim vodstvom. Za Zinovjeva je bila tudi leningradška "Pravda", poleg "Izvestij", najodličnejši boljševiški časopis; stranka mu je zela zamerila, da je med kongresom pisal zelo borbeno proti strankini večini. Zato so takoj sklenili temeljito remediuro ter so "Pravdi" preko noči postavili novo redakcijo, s čimer je Zinovjev izgubil svoje glasilo. Sicer pa je Zinovjev sam izjavil na kongresu, da se bo iz discipline podvrgel sklepom stranke.

Vendar pa mora dejstvo, da je v stranki doživel tako hud poraz, za Zinovjeva brezdvomno prinesli še drugih posledic. Ker je s tem porazom izpodnesena njegova odločilna ter vodilna pozicija v stranki, je omajana tudi njegova moralna pozicija v tretji internacionali, katere predsednik je Zinovjev. Skoro si je nemogoče misliti, da bi mogel še nadalje ostati na tako važnem in vplivnem mestu, kakor je predsedstvo tretje internacionale, sedaj ko nima več moralne zaslonbe boljševiške stranke, ne glede na to, da tudi ni verjetno, da bi za nasprotniki hoteli pustiti na njem. Ako pa zares sledi odson Zinovjeva od vodstva tretje internacionale, izgine s tem s svetovne pozornice mož, ki je v skladu s tezo nujnosti svetovne revolucije neprestano posegal v evropske komunistične stranke in jih ščeval v čim bolj levičarsko politiko. Baš to pa je povzročalo neprijetne ovire sovjetski diplomaciji in ekonomski — finančnim vodjem, ki se toliko trudijo za finančno pomoč v inozemstvu.

Zelo je tedaj mogoče, da bo poraz Zinovjeva s svojimi posledicami segel tudi v organizem tretje internacionale in spremenil marsikaj nele v osebnem, marveč tudi v taktičnem oziru. To pa bi imelo velik pomen za vse razmerje sovjetske Rusije do sosednje Evrope.

Združeni valček od Straussa

v Gradcu podaljšani še za en teden — velikanski naval na blaginje

pride v kino «Dvor».

mirozov

Papež, fašisti in klerikalci

Vse evropsko časopisje je nedavno beležilo poklone Vatikana italijanskemu fašizmu in Mussoliniju, ter izjave vodilnih italijanskih fašistov, da je katoliška cerkev romanska cerkev, katere duha prejšnje italijanske vlade niso razumele, dasi je povzdignila Rim za vladarja sveta. Tudi prva tozadevna "Slovenčeva" poročila so se glasila v tem smislu in "Slovenec" je ogorčen zavračal vse, ki so se žudili, zakaj je papež v tajnem konzistoriju kot suveren izražal ministrskemu predsedniku Italije, s katero oficijelno nima nobenih diplomatskih stikov, svoje veselje, da se ni posrečil namišljeni atentat nanj. Znano je, da papež ni podobno postopal, ko se je ponesrečil atentat na našega kralja!

Gospodje okoli "Slovenca" bržkone mislijo, da javnost hitro pozabi, kar so še nedavno pisali, pa so zato objavili včeraj v njem dolg članek, v katerem navajajo posamezne stavke iz papeževih nagovorov v omenjenem konzistoriju in dokazujejo, da papež ni samo javno obsodil nacionalnih krivic, ki jih fašizem dela — tu sta mišljena brez vsakega dvoma, pravi "Slovenec", slovansko Primorje in nemški del južnih Tirol — marveč tudi njegova politična in socialna načela, ki prav tako kakor socializem uničujejo svobodo. Papež je prvi in edini suveren, ki je javno obsodil principe fašizma, kliče "Slovenec", ki gotovo ne misli, da ne bo zveličan tisti, ki tega ne verjame. Kaj pa je papež delal, iz česar izvaja ljubljanski škofov list te sklepe? Delal je, da po zasluženju priznava vse, kar more preprečiti in oslabi razredne boje, — to je namreč pohvala fašistovske akcije proti socializmu in komunistom, — da pa obžaluje, ker se pri novih gospodarskih in narodnih zakonih ni upošteval katoliški nauk. To je vse. Niti besedice ni rečeno o fašistovskih nasiljih, o neregiranju slovanskih katoličanov in duhovnikov v Primorju in Istri, pravi škofo, da se ni v zakonih zadostno upošteval katoliški nauk, istočasno pa hvali fašistovske kroge, kako so pokazali, da se jasno zavedajo, kaj so zahtevali interesi italijanske dežele in čast večnega mesta v lanskem svetem letu.

V svojem sofizmu vprašuje "Slovenec", katera jugoslovanska vlada je na enak način obsodila italijanski fašizem, kakor ga je papež. Res je, nobena. Mišljimo pa, da bi bila dolžnost papeža, da se ravno v svetem letu, ko so tudi Slovenci in Hrvati znesli precej lir v fašistovski Rim, zavzeti se predvsem za one tlačene in zatirane, ki pod fašistovskim jarmom niso našli zaščite niti v katoliški cerkvi. Res je, da bi v tem slučaju fašisti ne proglasili katoliške cerkve za romansko ustanovo, toda tlačeni narodi bi videli v papežu zares svojega očeta in ne samo politika, ki se zna spretno prilagoditi tudi fašistovskim machiavelističnim metodam. Papež je samo obžaloval, da v novih zakonih ni duha katoliškega nauka, o tem, kar se pa sploh izven vsakega zakona godi v Italiji, ni imel niti besede. Menimo, da v "Slovencu" ni bilo prav nič potrebno trditi nekaj, kar absolutno ne odgovarja dejstvom. Ni treba, da je bil papežski kakor papež sam.

Politične beležke

+ Zadnje upanje. Klerikalcem se slabo godi in njihovo zadnje upanje je vpra. Kadar bolnik umira, rabi duhovnika in tako je tudi klerikalni stranki vera še edina tolažba. Če jo vera ne bo rešila, jo nobeno drugo sredstvo ne bo. Zato klerikalni listi v zadnjem času samo o veri pišejo. Pozabljena je avtonomija, pozabljeno je slovenstvo. Zadnji "Domoljub" kliče: Katoličani vkup! Vsi katoličani morajo vkup, ne samo Slovenci, ampak tudi Srbi (!), Hrvati, Nemci ali Madžari ali katerekoli druge narodnosti, ki se živo zavedajo, da so vsi otroci ene Matere katoliške Cerkve in vsi člani ene iste države in da so torej najbližji bratje. Klerikalna stranka torej ni več samo slovenska stranka, ampak je postala izključno katoliška, ki vabi pod svoje okrilje tudi katoliške Madžare in Nemce, kateri so ji bližji bratje, nego n. pr. pravoslavni Srbi ali muslimanski Hrvati ali protestantski Slovenci. Proč z avtonomijo, proč s samoslovenstvom! Klerikalna stranka je v nevarnosti, pa ji naj katoliški Madžari, Nemci, Srbi in Hrvati nadomestijo izgubo, ki jo doživlja med Slovenci. Vprašanje je seveda, če jo bodo hoteli in mogli nadomestiti. Drugo vprašanje pa je, kaj bodo rekli na ta klic pobožnega "Domoljuba" oni evangelijski Prekmurci, ki imajo v Jugoslovanskem klubu svojega poslanca Gezo Siftarja. In kaj bodo rekli Srbi, proti katerim je "Domoljub" do nedavnega časa vedno hujškal. Katoličani vkup, zakaj vera je v nevarnosti kliče "Domoljub", istočasno pa trdi, da spada vera v politiko, da se mora izpostaviti političnim bojem in da pride tako v še večjo nevarnost. "Domoljub" namreč piše: "Kdor pravi, da vera nima z današnjo politiko nič opraviti, je sumljiv človek, njeza se je treba ogibati. In če politična stranka tako govori, se je treba nje ogibati." To se čuje kakor petje plesočih dervišev, ki se jim zmešalo v glavi in ki čutijo, da se jim majoje tla pod nogami. Ti derviši pozubljajo vero in sebi!

+ Radičevi prihranki. V zadnjem svojem "Domu" je Stjepan Radič zapisal: "Državna štednja postala iz besede dejstvo! Fatale pa je, da istočasno pri naša Radiču vdan "Obzor" naslednja razmotrivanja o "državni štednji": Finančni odbor razpravlja o proračunu... No, kdor samo čita novine, bi utegnil misliti, da so se gospodje resno lotili vprašanja štedljivosti in da bo vlada zares zmanjšala proračun od 13 vsaj na 10 milijard. Toda, kako v resnici izgleda ta štednja? Doslej so se pri pretresanju posameznih resortnih proračunov zniževali izdatki za 2 do 3 milijone Din. Če poide tako dalje, bo finančni odbor prihranil celotno kakih 50 milijonov, a proračun bi še vedno iznašal 12 milijard in 850 milijonov. Mar je to prihranek? Komu hoče spati pesek v oči? Vrh tega se ves navedeni prihranek pravlja na račun prečasnih kraljev, bodisi na kulturnih ali humanitarnih institucijah, kakor da bi se zmet hotelo dokazati, da nismo socialna marveč politična država. Mi ne verujemo niti v reformo neposrednih davkov niti v izenačenje ostalih bremen... In še tako nadalje udarja "Obzor" po radičevski "politični štednji", označuje tudi zakon o pobljanju draginje za krvavo ironijo, ki utegne ravno državo kot prvo spraviti pred sodišče, in navaiaioč, da bo sedaj fiskalni režim uničil selištvo, ako bo tako nadaljeval. Radičev "Dom" in radičevski "Obzor" se torej stajno izpopolnjujeta v tem, da ne štedita besed — prvi za hvalisanje, drugi za brezobzirno kritiziranje "državne štedljivosti". Kar se Slovenije tiče, je pozabil "Obzor" vmeniti, da bo nam Slovenec prinesel vse "prišedene" milijone gosp. Pucelj laststoročno domov! To bo veselje in zadovoljenje za državniško politiko naših domačih prenehajupoljcevcv!

+ Kaj nas čaka v novem letu? je vpraševal "Kmetijski list" 30. decembra. Naj prinese ovire, kakršnekolik hoče, mi ne smemo zapustiti poti, po kateri smo dosedaj hodili. Koristi kmetijskega ljudstva, obrtnikov in delavcev so nam prvo in glavno. — Ni se še dobro posušilo tiskarsko črnilo "Kmetijskega lista", pa smo že zvedeli, kaj nas čaka v novem letu in kako skrbí Puceljeva-Radičeva stranka za koristi kmetijskega ljudstva, obrtnikov in delavcev. RR-koalicija je sklenila v finančnem odboru, da se reducirajo inspektorati dela, posredovalnice za delo, odpravijo inženjerji pri gradbeni direkciji v Ljubljani, da se za ceste v Sloveniji določi samo malenkostna vsota 2 milijonov dinarjev in da je v državnem proračunu Slovenija sploh zastopljena. Seveda, čemu naj nam bodo inženjerji, če cest graditi ne moremo, in čemu naj nam bodo nadzornišva in posredovalnice za delo, ako delavcu sploh dela ne moremo dati? Vse to so nepotrebne ustanove, ki jih je treba odpraviti v svrhu štedenja državne uprave — v Sloveniji. Delavec naj si sam poišče dela, ako je tako neumen, da hoče delati, kmet naj sam popravlja ceste, ako se hoče voziti po njih, obrtnik naj si sam poišče službo, ako hoče živeti, — saj sta si znala preskrbeti tudi gg. Pucelj in Radič kruha, in sicer še zel, belega! To je povsem nova politika, kakor plše zadnji "Kmetijski list", to je zavest kmečke demokracije, ki pravi, da vladaj v kmečki državi kmet v sporazumu z ostalimi stanovi.

Iz demokratske stranke

Starti trg pri Rakeku. V nedeljo, dne 10. t. m. sestanek krajevne organizacije, katera se udeležijo okrožni tajnik g. Pavlovčič.

Iz Zveze kulturnih društev

V soboto, dne 9. t. m. se vrše sledeča predavanja:
V Novem mestu ob 16. na gimnaziji g. prof. Jeras "O desetletnici srbskega umika čez Albanijo"; ob 20. v Narodnem domu o isti temi.
V Ljubljani v gostilni pri Sokliču ob 20. g. prof. Dolžan o temi "Kako je nastal prvi človek".
V nedeljo, dne 10. t. m.:
V Hotederšici g. živinodravnik Josu Čeh ob 15. "O živinoreji in prvi pomoči živini v sili".
V Skofji Loki g. ravnatelj Milan Cimerman ob 10.30 dop. "O davkih in taksah".
V Lokah pri Zagerju gospod prof. Jeras ob 15. "O desetletnici srbskega umika čez Albanijo".
Na Vrhniki g. prof. Dolžan ob 15. "O zemeljskih gibanjih in potresih".
V sredo, 13. t. m.:
V Šiški v gostilni "Pri rael" ob 20. go. spod prof. Dolžan "O zemeljskih gibanjih in potresih".
V četrtek, dne 14. t. m.:
V Zalegu pri Ljubljani prof. Fran Majcen ob 20. o temi "Kako so pomagali Slovenci rušiti Avstrijo".

Po svetu

Evropski dolgovati Ameriki. Iz Washingtona poročajo, da je finančni odbor sklenil priporočiti zbornici ratifikacijo pogodb glede vojnih dolgov, ki so bile sklenjene z Belgijo, Litvansko, Estonsko, Italijo, Rumunijo in Češkoslovaško.
Papež o važnosti časopisja. Ob priliki proslave na čast ustanoviteljcu neke misijonske družbe Claretu, ki se je vršila te dni v Vatikanu, je izjavil papež, da je bil Claret moderen služabnik božji, ki se je pri svojem delovanju posluževal najnovejših sredstev, t. j. časopisja in knjig, ki so dandanes življenjski faktorji. Papež je izjavil, da bi bil svet Pavel brezdvomno novinar, ako bi živel v današnjih časih. On, ki je na-

pisal toliko pisem, na razne narode, bi se dandanes gotovo posluževal časopisja za propagando svojih idej.

Navernost nove rudarske stavke v Angliji. Tajnik angleške strokovne organizacije je Cook je izjavil, da je konflikt z lastniki premogovnikov neizogiben. Lastniki odklanjajo celo vladno intervencijo v vprašanju reorganizacije premogovne produkcije. Rudarji se ne bojijo novega konflikta, ker jih bodo podpirale vse strokovne organizacije.

Konferenca držav britanskega imperija. Iz Londona poročajo, da namerava angleška vlada sklicati na pomlad v Londonu konferenco dominijonov, ki bo trajala cela dva meseca.

Amerika na razorožitveni konferenci. Predsednik Coolidge je poslal kongresu posebno poslanico, v kateri zahteva kredit v višini 50.000 dolarjev za kritje potrebnih stroškov na razorožitveni konferenci. V poslancih omenja, da udeležba Zedinjenih držav ne pomeni še, da se bodo morale Zedinjene države pokoriti eventualnim razorožitvenim sklepom.

Narščanje brezposelnosti v Avstriji. V drugi polovici meseca decembra se je zvišalo število brezposelnih na Dunaju in v okolici za 10.300, v drugih delih države pa za okrog 11.000. Celokupno število brezposelnih znaša okrog 240.000, t. j. skoraj štiri odstotke avstrijskega prebivalstva.

Iz Trbovelj

Dežji zaščitni dom v Trbovljah. Krajevni upravni odbor Bratovske skladnice je na svoji zadnji seji obravnaval med drugim tudi dopis inspektorata ministrstva narodnega zdravja v Ljubljani in od tega poslanice o snemku poslovnika za kuratorja za zgradbo dežjega zaščitnega doma. Projekt je bil simpatično sprejet. Konkretnega stališča pa krajevni upravni odbor ni zavzel, ker se je reklo, da se mora poprej izraziti centralno ravateljstvo TPD, glavni upravni odbor Bratovske skladnice in vrhovna rudarska oblast. Poudarjalo se je, da Bratovska skladnica v Trbovljah ne more ničesar več risirati, ker je začasno itak ogromno obremenjena radi novih socialnih naprav, kakor nove bolnice, okrevališča itd. Končno se je soglasno sklenilo, da se izvolita v kuratorji dva zastopnika, da ne bo započeto delo inspektorja ministrstva narodnega zdravja zažrtano. Kot taka sta bila izvoljena gg. nadzornik inž. Hamrl kot zastopnik delodajalca in Franc Hauptman kot zastopnik delojemalcev.

Potek roka za podaljšanje orožnih listov. Prošnje za podaljšanje orožnih listov, ki jih morajo oddati imetniki pri srezek glavarstvu v Laškem najpozneje do 15. t. m. se lahko oddajo osebno 12. in 13. t. m., obkrat dopolne, na Vodi v rudniški restavraciji.

Občni zbor trboveljskega Sokolskega društva. Širši sestanek Sokolskega društva se bo vršil v sredo 13. t. m., občni zbor pa v nedeljo 24. t. m. Ob tej priliki prosil Sokol vse one, ki so podpisali obveznice, izrekli se za kul in vzeli bloke, da poravnajo svoje obveznosti vsaj do občnega zbora.

Kriza v socialistični "Svobodi". Radi nastopa članovpevec pod vodstvom g. Vozlja na kongresu Bernotove skupine socijalistične stranke je odbor "Svobode" pod vodstvom Klenovska g. Vozlja izključil. Zato vre v "Svobodi" in bo najbrž prišlo do izstopa revolucionarne omladine. Kakor je opaziti, so simpatije članstva bolj na strani opozicije, ker je po novem letu postala "Svoboda" kolportajna organizacija "Delavske politike".

Krajevni volilni odbor "Neodvisne delavske liste" sklicuje za ponedeljek, 11. t. m. ob 20. zvečer v prostorih gostilne g. Ternovica "Pod skalco" zaupni sestanek vseh članov NSSZ in Unije. Radi važnosti se stanka udeležba za vse obvezna.

Drobne vesti iz Amerike

Chicago, koncem decembra.

Kulturne novice.

V New Yorku je nastopil dne 5. decembra dovršen jugoslovanski kvartet na gosli. Za stvar je vladalo precejšnje zanimanje, ker so profesionalni jugoslovanski glasbeniki na dobrem glasu. Umetniškega večera so se udeležili tudi Američani. Kvartet za gosli je del našega kulturnega društva v New Yorku, ki nosi naslov Kulturne matice. Društvo si je pred par meseci ustanovilo tudi moški pevski zbor. Tej stvari posvečajo slovenski časopisi v Ameriki precej zanimanja.

Društvo "Anton Verovšek" v Collinwoodu, Ohio, je uprizorilo igro "Breme"; društvo "Lilija" v Clevelandu pa dramo "Zaklad".
Dramski odsek, ki se je ravno ustanovil v Sheboyganu, Wis., je uprizoril komedijo "Dnevnik"; odsek v Chicagu pa pripravila sliko "Novoletna resolucija" in Nušičev komedijo "Navaden človek".

Smrtna kosa.

V Coolinwoodu, Ohio, je umrla 72-letna rojakinja Mary Intihar, doma iz Trga pri Ložu na Notranjskem. Bila je 24 let v Ameriki. — Rojakinja Jennie Weber, Vidmarjeva, in Ana Prišel roj. Plavanc sta umrli v Clevelandu. Prvi je bilo, jedva 26 let. — Smrt je pokosila v Jolietu rojaka Franka Sabliča in Johna Kleneca. — V Blwabiku, Minn., je umrl John Suštar iz Podgorice pri Dobrem polju na Dolenjskem. Bolavol je šest let na mrtvovodu. — V mestu New Orleans ob Mehškem zalivu je umrl Mato Perun. Živel je tam kot ribič od leta 1889. — Anton Slapnik z Vranskega, star 45 let, je umrl v Sheboyganu, Wis., — 43letni Frank Mervar iz Gotne vasi pri Novem mestu je umrl v West Allisu. — Umrl je končno tudi rojak Good iz Črne na Koroškem, v Rentonu, Pa. — V rudniku je ponesrečil Andrei Lampe.

Naši kraji in ljudje

Rojstni dan kraljice Marije

Danes slavi kraljica Marija svoj 26. rojstni dan. Rojena kot hčerka rumunske kraljevske dvojice dne 9. januarja 1900. se je princzinja Marija dne 8. junija 1922. poročila z našim kraljem. Dne 6. septembra 1923. je Nj. Vel. kraljica povila sina-prvorojenca, prestolonaslednika Petra.

V Sloveniji, kamor vsako leto prihaja, je kraljica Marija vsled svoje izredne miline in ljubeznivosti, deležna še posebne ljubezni. V njej časti zlasti tudi naš preprosti narod ne le svojo kraljico, temveč tudi ženo in mater najodličnejših vrlin.

Po vsej državi se vršijo danes proslave rojstnega dne kraljice Marije.

Danes objavljamo najnovejšo sliko kraljice s prestolonaslednikom, posneto tik pred Božičem.

Ivana Kneza - zadnja pot

Ljubljana je spremljala včeraj popoldne k večernemu počitku na Ljubljanskem polju moza, čigar ime ostane za vedno tesno spojeno z gospodarskim razvojem in procvitom Slovenije.

Zemski ostanki pokojnega predsednika Zbornice za trgovino in obrt v Ljubljani, Ivana Kneza, so bili prepeljani včeraj popoldne z Dunaja na glavni kolodvor v Ljubljano, odkoder se je vršil žalni sprevod. Glavni reprezentanti naših javnih in privatnih gospodarskih organizacij so se zbrali na kolodvoru, da izkažejo zadnjo čast svojemu vodji. Iz Zagreba je prispela posebna deputacija, obstoječa iz podpredsednika zagrebske trgovske in obrtniške komore, inž. Carneluttija in generalnega tajnika dr. Cuvaja, predsednika Saveza industrijalcev S. D. Aleksandra in tajnika Marka Bauera, ter predsednika Saveza trgovca Ornuvalda in tajnika Juhna. Dragocena kovinasta krsta je počivala v mrtvaškem železniškem vozu, ob njem vznjožju številni krašni vencji iz svežih cvetk, med drugimi venci: Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, tajništva zbornice, Trgovačke in obrtniške komore v Zagrebu, Kmetiško

posojilnice, Gremija trgovcev v Ljubljani, gen. konzula dr. Beneša itd.

Cesta pred kolodvorom je bila polna občinstva, ko so prispeli očetje frančiškani in opravili žalne obrede. Nato je stopil pred krsto predsednik Zveze industrijalcev v Sloveniji g. Dragotin Hribar in se poslovil od pokojnika z daljšim govorom, v katerem je slavil njegove velike zasluge za procvit naših gospodarskih korporacij, ki jim je s svojim smotrenim in strokovnjaškim delom pridobil velik ugled. Imenom zagrebskih privrednih korporacij in organizacij se je poslovil od pokojnika predsednik Saveza industrijalcev, S. D. Alexander z lepim govorom, v katerem je slavil pokojnega Kneza kot uglednega in zaslužnega trgovca ter podjetnika, ki je vedno stremel tudi za tem, da je dal našemu gospodarstvu nacionalno obeležje. Pokojnik je s svojim življenjskim delom dokazal, da tvorita delo in varčnost še vedno ono čvrsto podlago, na kateri se razvija gospodarstvo in je možno sanirati naše ekonomsko življenje. Govornik je zaključil s slava-klicem spominu Ivana Kneza.

Pevci, trg. društva Merkur in Glasbene Matice pod vodstvom g. Gruma so zapeli turobno »Vigred«, nakar je žalna povorka krenila po Miklošičevi cesti proti pokopališču pri Sv. Križu. Sprevoz so otvorili nosilci vencev, katerim je sledil cvetlični voz, Mrtvaški voz z zemskimi ostanki pokojnika je peljal 6 vrancev, za njim pa se je razvrstila pokojnikova rodbina in sorodniki ter številno žalno spremstvo. V sprevodu so bili med drugimi: veliki župan dr. Baltič, generalni artiljerijski inšpektor, general Stojanovič, češkoslovaški generalni konzul dr. Beneš, italijanski gen. konzul marchese Gavotti, belgijski konzul g. Dular, portugalski g. Štrcelj, gerenti ljubljanske občine dr. Puc, Turk in Likozar, šef oddelka za trgovino in industrijo dr. Marn, šef oddelka za kmetijstvo g. Sancin, provizorinski predsednik Zbornice za trgovino, obrt in industrijo g. Schrey in podpredsednik zbornice Ogrin s svetniki in tajniki zbornice pod vodstvom gen. tajnika dr. Windischerja, predsednik velesejma Ivan Bonač, predsednik Zveze industrijalcev Drag. Hribar, predsednik Gremija trgovcev g. Stupica, predsednik Zveze obrtnih zadrug g. Franchetti z načelniki, predsedniki, upravni svetniki in uradniki raznih denarnih zavodov, ravnatelj trg. akademije dr. Boehm, direktor teh. srednje šole Jos. Reiser, predsednik odvetniške zbornice dr. Majaron, predsednik notarske zbornice Aleksander Hudovernik, predsednik viš. dež. soišča dr. Babnik, policijski direktor dr. Guštin itd.

Pri prelazu na Kette-Murnovi cesti so

Vsak, kdor se zanima za umetnost, naj se udeleži predavanja arh. prof. Kregarja »O pariški dekorativni razstavi« v nedeljo dne 10. t. m. ob 10.30 dop. v »Elitnem Kinu Matica«.

pevci zapeli še žalostinko »Blagor mu«, nakar je voz z zemskimi ostanki Ivana Kneza dovršil pot, s katere ni več povratka. Ob molitvah duhovščine so položili krsto v zemljo.

Za obstoj in razvoj Slovenije

V sedmem letu združenja je ostala Slovenija še vedno brez železniške zveze z morjem, katero nujno rabimo, ako hočemo, da bo uspevalo naše gospodarstvo, ki se mora brez te prometne ceste zadušiti.

O nujni potrebi te železniške zveze so si bili vsi činitelji v Sloveniji edini, v početku celo v tem, da more temu namenu zadostiti edino tako zvana Klodič - Hrovat - Kavčičeva proga. To je uvidela celo naša državna železniška uprava, ki je to progo sprejela med ono železniško omrežje, ki se mora v najkrajšem času v interesu javnega blagostanja in v prospek narodnega gospodarstva zgraditi. Kot nujna posledica tega povsem pravičnega naziranja in upoštevanja državnih interesov je sledila celo uzakonitev te proge.

Zahteva po zgraditvi te proge, ki je obenem javna zahteva cele Slovenije (— če se peha kočevski odbor za Musilovo progo, je to le krajevna želja, ki upošteva samo koristi posameznikov in zanemara pri tem splošni interes ne glede na tehnične in terenske nedostatke tega projekta —), stopa znova pred javnost, ker naš promet ne more v bodoče več pogrešati tega naravnega in za razvoj tako potrebnega izhoda na morje.

Zato sklicujem v imenu novomeške mestne občine na dan 10. januarja ob 10. dopoldne v dvorani Narodnega doma v Novem mestu

JAVNO ZBOROVANJE

in vabim vse prizadete faktorje, zlasti še gg. poslance vseh političnih strank in vse občinske zasoje, da se udeležijo javne razprave, na kateri bodo poročali v prvi vrsti strokovnjaki.

Smatram za dolžnost novomeške mestne občine, ki je v prvi vrsti na izvedbi tega železniškega programa prizadeta, da nadaljuje započeto delo: takisto smatram za državljansko in posebno slovensko dolžnost, da pomagajo pri tem vsi naši merodajni činitelji, ker je zgradba te proge javna zadeva cele Slovenije in tudi državne obrambe.

Občine in kulturne gospodarske korporacije naj blagovolijo prinesiti s seboj štampiljke.

Novo mesto, 30. decembra 1925.

Dr. Josip Režek, župan novomeški.

Zveza Slovenije z morjem

Zanimiva predavanja strokovnjakov.

Ljubljanska sekcija Udruženja jugoslovenskih inženjerov i arhitekta je priredila snovi v svojih prostorih v Kazini predavanja o vprašanju Zveze Slovenije z morjem. Nastopila sta dva predavatelja: strokovnjaka, ki sta bila temeljito in vsestransko poučena zadevo in podala v kratkih obriših značaj in pomen obeh načrtov, ki sta še vedno na dnevnem redu.

Prvi predavatelj, g. inž. Hrovat je po kratkem uvodu primerjal obe varijanti zveze Kočevja z obstoječo progo Zagreb-Sušak oziroma Reka, namreč Musilovo in Klodič Hrovat-Kavčičevo. Predavatelj je priznal, da je Musilova proga sicer nekoliko krajša, zato pa ima štiri velike nedostatke, dočim bi druga varianta povsem ustrezala vsem zahtevam. Velika ovira je v obeh primerih globoko zarezana dolina Kolpe in gorski značaj proge, ki zahteva vzpone. Dočim ima Musilova proga izrazito gorski značaj s 25% vzponom, okrog 650 m dolgin in izredno zelo visokim mostom nad Kolpo ter 32 predorov v skupni dolžini 10 km, ima Klodič-Hrovatova proga precej manjši most preko reke in manj predorov v skupni dolžini približno 6 km, od katerih pa je eden dolg 5 km. Klodičeva proga je sicer za par kilometrov daljša, zato pa vodi po položnejšem terenu in ima 25% padec le proti Reki, dočim znaša vzpon proti severu le okoli 16%. Direkcija za nove gradbe v Beogradu je proučila obe progi z vsemi varijantami in oba načrta precej popravila. Zato je priporočljiva le Klodič-Hrovat-Kavčičeva proga, ker ima tudi zvezo s Crnomljem.

Drugi predavatelj, g. inž. Müller-Petrič je v kratki obriših zagovarjal Musilovo progo, primerjajoč jo s Klodič-Hrovatovo. Priznal je, da vodi ta varianta po slabem, plavovitem terenu, kar železnico precej podražuje, kar pa vseeno ne more ovirati njene udeležitve. Po njegovem mnenju je Musilova proga boljša, ker vodi bolj po gozdnatem ozemlju kot druga. Inž. Müller meni, da bi bilo bolje, ako bi se oprijeli manjšega programa, Musilovo progo, ker bomo tako veliko prej dobili zvezo z morjem, kot pa če vztrajamo na Klodič-Hrovat-Kavčičevi progi. K železnici vlada sama ne bo prispevala vseh stroškov, ampak bo velik del odpadel na interesirance, ki so se izjavili pripravljene poseti globoko v žep. To so v glavnem veliki posestniki okrog Kočevja.

Razvila se je daljša zanimiva debata, v katero je poseglo precej gospodov, ki so večinoma zagovarjali Klodič-Hrovat-Kavčičevo progo, ker vsestransko ozadovoljuje potrebe Slovenije in okoliških krajev in je že uzakonjena.

Harry Liedtke in Lotta Neumann

sta ljubljancem zelo pri srcu — dokaz da so bile včerajšnje predstave razprodane!

„Žena za 24 ur“

je film zabave, smeha, eleganc, razkošnosti, pikantnosti, vsega kar si eden zaželi! Izven programa novi berlinski Deutlich-Journal 51. — Predstave danes: 4. /56. 1/28. in 9. ur. Kino „Ljubljanski dvor“ Telefon 730.

Drugi predavatelj, g. inž. Müller-Petrič je v kratki obriših zagovarjal Musilovo progo, primerjajoč jo s Klodič-Hrovatovo. Priznal je, da vodi ta varianta po slabem, plavovitem terenu, kar železnico precej podražuje, kar pa vseeno ne more ovirati njene udeležitve. Po njegovem mnenju je Musilova proga boljša, ker vodi bolj po gozdnatem ozemlju kot druga. Inž. Müller meni, da bi bilo bolje, ako bi se oprijeli manjšega programa, Musilovo progo, ker bomo tako veliko prej dobili zvezo z morjem, kot pa če vztrajamo na Klodič-Hrovat-Kavčičevi progi. K železnici vlada sama ne bo prispevala vseh stroškov, ampak bo velik del odpadel na interesirance, ki so se izjavili pripravljene poseti globoko v žep. To so v glavnem veliki posestniki okrog Kočevja.

Razvila se je daljša zanimiva debata, v katero je poseglo precej gospodov, ki so večinoma zagovarjali Klodič-Hrovat-Kavčičevo progo, ker vsestransko ozadovoljuje potrebe Slovenije in okoliških krajev in je že uzakonjena.

Komorni večer Ljudske univerze v Mariboru

Maribor, 8. januarja.

Včeraj, dne 7. t. m. je priredila naša marljiva Ljudska univerza, v okviru svojih veleznanih predavanj o ruskem kulturnem svetu, izredno zanimiv koncert kvarteta Michl. S finim umetniškim čutom ter z brezhibno tehniko so izvajali izključno moderno rusko komorno glasbo.

S. Tanciev, ki je s svojim kvartetom (d moll, op. 7) otvoril večer, korenini popolnoma v romantični poeziji ruskih step in pragozdov, tihih večerov ob pojočem samevanju. V drugem stavku (tema con variazioni) obdela izredno eleganten, duhteč salonski plesni tema, katerega podaja včasih skoraj muenstovski, včasih pa ga v ritmični predelavi dovode do prav demonsko-temnih, dramatskih akcentov.

Igor Stravinskij, ki mu je sledil s tremi malimi komadi za godalni kvartet, spada gotovo med največje in najzanimivejše skladatelje moderne glasbene šole. Bil je novost za Maribor ter ostal pretežni večini publiki tu. Umevno! Tu stojimo pred popolnoma novim tonalnim sistemom, ki ga karakterizira stremeljenje, povrniti se k glasovom in zvokom narave ter na tej osnovi izdelati, zgraditi popolnoma nov glasbeni sistem. Ritmična igra pri tem pokretu glavno vlogo, ona prevladuje popolnoma, dočim ima melodika le šole, ki se je razvila še daleč preko Wagner-Straussove »večne melodije« nekak mistično tajnstven izraz bogoiskanja, nekako bolno hrepenenje po pravzgovih narave in njenih pojavov. Tretji komad — nekak fotografiran posnetek daljnega zvočenja močnih katedral na zagradi človeka, kljub vsej bizarnosti v harmoniki in ritmiki z neznano silo.

Borodinov kvartet v Dduru, ki je zaključil večer, karakterizira jasna svetloba melodije, nekak solnčen sijaj, ki je nanj razlit. Široke, globoko občutene kantilene, zanimiva barvitost, instrumentacije za dobijo svoj višek v čarobnem Notturmu, ki

zvzete in zasije, kakor lotos v mesečini, kakor vila sredi rož.

Odobranje občinstva je bilo živahno, umetniki so dodali še andanto Čajkovskega. Dr. I. V.

Iz Zveze kulturnih društev

Predavanje o dekorativni umetnosti razstavi v Parizu. Kakor že javljeno priredi Zveza kulturnih društev v Ljubljani v »Elitnem Kinu Matica« več zaporednih tedenskih predavanj o mednarodni dekorativni razstavi v Parizu. Prvo predavanje se vrši v nedeljo dne 10. t. m. ob 10.30 dop. Vsebinska prvega predavanja je zgodovina razstave, ogled in izprehod po celem razstavišču, ter razlaga moderno arhitekture, paviljonov, vhodov in parkov na razstavnem prostoru. Vse predavanje pojasnjuje mnogoštevilne lepe skulptorne slike, katere je zbral strokovnjak, ki svojo stroko temeljito pozna in proučuje, bo predavanje, ki je poljudnega značaja in lahkoumljivo za vsako gar zanimivo. Vstopnina je kljub visokim stroškom, ki smo jih imeli z nabavo diapozitivov, v svrhu možnosti, da se predavanja vsakdo udeleži malenkostna, ter znaša samo 5 Din.

Iz Primorja

• Novi fašistovski tiskovni zakon, ki sta ga prejela parlament in senat, je stopil 5. t. m. v veljavo. Po novem zakonu ne bodo več dajali priznanja odgovornim urednikom prefekti, ampak generalni državni pravdniki pri prizivnih sodiščih. Odgovorni uredniki so torej izročni popolnoma na milost in nemilost fašistovskemu režimu, to se pravi, da bo državni pravdniki lahko vsak trenutek ustavili katerikoli list s tem, da ne bo priznal njegovega odgovornega urednika, brez katerega list seveda ne sme izhajati. Novi zakon določa tudi, da so odslej tudi lastniki lista odgovorni za sodne stroške in odškodnine, na katere bi bil list obsojen. Za plačilo teh stroškov tvorijo jamstvo stroji, črke in vsa oprema tiskarne. Na podlagi novega zakona se ustanovlja poseben novinarski red ki bo imel svoje stanovske zbornice v vsakem mestu kjer je prizivno sodišče. Novinar bo mogel biti v bodoče samo tisti, ki bo vpisan v seznam novinarjev.

• Italijanski azil v Ročinju. V nedeljo so otvorili v Ročinju nad Kanalom azil društva »Italia Redenta« (odrešena Italija). Bila je velika slovesnost, katere so se udeležili iz zastopniki vseh oblasti, iz Vidma sta prisla Spezzotti in conte Caporaccio. Govor je imel dr. Cannoniore, ki je naglašal važnost azila v slovenskem Ročinju. Poslopje nosi ime vojvodinje d' Aosta, ki je pokroviteljica »Italie Redente«. Otroci so nekaj deklamirali, potem so jim dali nekoliko slaščič. Fašisti zahtevajo, da se mora na trgu v Ročinju napraviti podstavek za italijansko zastavo, ki bo stalno tam vihrala in trg mora dobiti ime po kralju osvoboditelju. Tako vidimo pri Italijanih družstvo za društvom, ki se peča z raznarodovanjem našega ljudstva.

„Fantom pariške opere“

je najboljši film, kar se jih je do sedaj izde alo

„Fantom pariške opere“

je film, ki bo celo Ljubljano »pravil iz ravnotežja«

„Fantom pariške opere“

je film groze, vseh do sedaj prekašajočih senzacij, eleganc pariškega sveta, film skrivnostne drame, z mističnim in pošastnim ozadjem in vendar zopet najlepše ljubezenske storije

„Fantom pariške opere“

je film z najlepšimi barvanimi prizori, kratko rečeno »Najboljše od najboljšega«.

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama
Sobota, 9.: ob 15.: »Pegica mojega srca«. Dijaška predstava po znanih cenah. Izv. Nedelja, 10.: ob 15.: »Pegica mojega srca«. Ljudska predstava po znanih cenah. Izv. Ob 20.: »Profesor Storicina«. Ljudska predstava po znanih cenah. Izv. Ponedeljek, 11.: »Druga mladost«. D. Torek, 12.: Zaprto.
Sreda, 13.: »Henrik IV.«. Premijera. Izv. Četrtek, 14.: »Profesor Storicina«. A. Petek, 15.: »Henrik IV.«. E.

Ljubljanska opera
Sobota, 9.: »Eva«. E.
Nedelja, 10.: ob 15.: Otroška in mladinska predstava: »Srce iz lektca«, »Poziv na ples« »Capriccio espagnole«. Znižane cene. Izv. Ob 20.: »Prodana nevesta«. Gostuje ga. Zaludova in g. Knittel. Ljudska predstava po znanih cenah. Izv. Ponedeljek, 11.: Zaprto.
Torek, 12.: »Hoffmannove pripovedke«. F. Sreda, 13.: »Glumci«, »Povratek«. B. Četrtek, 14.: »Ormeč v podzemlju«. C. Petek, 15.: »Vihar«. Simfonična pesem za

veliki orkester, soli in zbor. Koncert v vel. dvorani hotela Union. Začetek ob 20. uri zvečer.

Mariborsko gledališče

Sobota, 9.: »Sumljiva oseba«. D. (Kuponi). Zadnjikrat v sezoni.

Gostovanje dramatične pevke Marije Zaludove in tenorista Zdenka Knittla v ljubljanski operi. Jutri, v nedeljo zvečer gostujeta v naši operi izvrstna dramatična pevka gđ. Zaludova in tenor g. Zdenko Knittel. Pojeta vlogo Marinke in pa Janka v Smetanovi »Prodani nevesti«. Oba sta pevca prvostvornih umetniških kvalitet ter visoko štislana pri naši gledališki publiki. Vlogo Kecalca poje ta večer g. Rumpelj, vlogo Vaška pa g. Kovač. Ostale vloge so v navadni zasedbi. Za to predstavo veljajo znižane operne cene.

Nedelja v ljubljanski dram. V nedeljo 10. t. m. sta v ljubljanski dram. dve predstavi in sicer ob 15. uri angleška veselolga »Pegica mojega srca« z gospo Saričevno gospo Medvedovo ter g. Levarjem v glavnih vlogah. Poleg njih nastopijo še gg. M. Danilova, Gorjupova, Cesar, Danilo, Dre-

novci in Skrbineš. Zvečer ob 20. pa se v prvi zori Andrejeva drama »Profesor Storicina«. Obe predstavi sta ljudski po znanih cenah.

Otroška in mladinska operna predstava Jutri, v nedeljo 10. januarja ob 15. uri se bodo izvajali v ljubljanski operi trije pantomimični baleti in sicer: »Srce iz lektca«, »Po živ na ples« in »Capriccio espagnole«. Vsi ti trije baleti so pri svojih dosedanjih izvajanjih zelo lepo uspeli, v prvi vrsti pa še Baranovičev balet »Srce iz lektca«.

Dijaška predstava v dram. Danes ob 15. uri se vprizori v dram. Mannersova priljubljena veselolga »Pegica mojega srca« kot djaška predstava po znanih cenah. Pristop k tej predstavi pa ima tudi vse ostalo občinstvo, ki se hoče poslužiti ugodnosti izredno znižanih cen. Začetek ob 15. uri popoldne.

Simfonični koncert „Glasbene Matice“ v Mariboru

(Dne 14. januarja 1926.)

Simfonični koncert, to je bela vrana med letošnjimi koncertnimi prireditvami v Mariboru. Komorni večeri so pač združili v eno glasbeno kolonijo Maribora v svojem prijazno-domačem okrilju, a komaj drugič nam bo v letošnji sezoni dne 14. januarja, zadonela močna pesem simfonije orke-

stra, pesem Moči in Lepote iz daljnih sanj nesmrtni Antike. Kakor so bile glasbeno-dramatske prireditve starih Grkom del bogoslužja, tako naj tudi naš Mariborčan na koncertu opaja čar velike boginje Polimimije, ki združuje narode in svetove pod svojim žezlom. Spored koncerta vsebuje kot prvo točko Schubertovo uverturo v C duru (v ital. stilu), skladbo, elegantno, graciozno ga značaja, komponirano l. 1817. V tej uverturi tekmuje skladatelj prav uspešno v tedaj tako priljubljenem lažjem stilu ital. »opere buffe« s sodobnimi ital. mojstri. Skromna, a vedno primerna in zanimiva orkestracija te skladbe učinkuje povsod, dviga skladbo visoko nad vsakdanost, ter zagotovo ono muzikalno vrednost, ki podaja skladbi večno mladost in svežost.

Posetil nas bo tudi naš mojster-pevec Bettio iz Ljubljane, ki bo zapel Mozartovo koncertno arijo »Per questa bella mano«, virtuosno, muzikalno-fino pisano skladbo s spremljevanjem orkestra, pri katerem ima bas docela samostojno, solistično izdelano partijo (basso obbligato). Vilharjevega »Moraaarja«, ki zgrabi iz dandanes s svojo gorlo, prisrčno melodiko ter z dramatičnim pojmovanjem Prešernovega teksta, je odel v bleščeč orkestralni plašč novi dirigent g. Hladek-Bohinjski.

Velikan Beethoven, kateri s svojo tretjo simfonijo (Eroico) zaključuje krasno zami-

šljeni spored pa kaže, da si je g. dirigent postavil visok, svetel cilj, žareč v lepoti in blesku prave umetnosti, katere nam sveti v živo vsakdanost kot odsev boljše bodočnosti. Dr. I. V.

Šaša Popov. Med probujajočimi jugoslovenski umetniki se je v zadnjem času pojavilo ime bolgarskega violinskega virtuza Šaša Popova. Umetnik nastopa ravno sedaj na raznih koncertih po Nemški Avstriji ter žanje povsod velike uspehe. Kritika piše o njem izredno navdušeno.

Abonente reda E opozarjamo, da imajo danes v soboto zvečer ob pol 20. uri operno abona predstavo in sicer se poje opera »Eva« z Thierryjevo, Banovcem in Holodkovom v glavnih vlogah.

Koncert »Vihar«, ki je bil napovedan za danes zvečer se je moral vsled obolevosti g. Betekta preložiti na petek, dne 15. t. m. Kupljene vstopnice veljajo za ta dan.

8.840

metrov je visoka najvišja gora sveta »Mont Everest« katere zanimivosti in grozovitosti boste v kratkem videli v kinu »Dvor«.

Domače vesti

Avtentično

Po božiču je v Zagrebu zborovala konferenca univerzitetnih profesorjev, pod predstvom prosvetnega ministra, ki je tačas gosp. Stjepan Radić. Zbrani gg. profesorji so dolgo časa poslušali predavanje svojega, hm, šefa, in si po možnosti utisnili v spomin nekaj tega šarenega ričeta. Gosp. minister je namreč predaval o šolah, učenju, duši, seljački duši in latinici in cirilici, o svoji prošlosti, o darovitosti pri Bolgarin, Angležih in Eskimih, o praktičnosti, eksperimentu, štednji, redukciji, unifikaciji, psihologiji, dementiranju, demotiranju, demenci o pravu, luni, notaciji, planinah, ženskah, o lasch, et quibusdam aliis.

Gosp. Bogdan Gavrilović, večkrat za rektor beogradske univerze, se govorniku lepo cifrasto zahvali za napitnico in mu odgovarja:

«Tako lepo nas je gospod minister nagovoril in nam predložil svoj exposé, da se mu moram zahvaliti v imenu vseh prisotnih, a mesto odgovora bom povedal za primerno resničen dogodek iz svojega življenja. Kakor veste, me je doletelo odlikovanje prijateljstva z b'agopokojnim kraljem Petrom. Ko je svoje vladarske posle že izročil svojemu nasledniku, je počival, in za zabavo je včasih okopal tudi cvetlice. Nekoč sem ga pri nekem obisku našel pri takšnem poslu. Ni mu šel baš izpod rok, ker vrtnarstva pač ni razumel. Gledam, in sam mi pravi: «E, vidiš, Bogdane, kot kralj sem star, a kot vrtnar sem še prav mlad...»

Na ta dogodek sem se pravkar spomnil. Po visokem primeru smemo tudi mi reči: «Gospodin minister je dakako star političar, — ali kao ministar prosvete je... vrlo, vrlo mlad...»

Nad zborovalci je zaplaval angeli tišine.

Prepodi! Je gosp. Radić, ki je nekaj menceal, potem se pa spomnil, da ga kličejo še najnešči posli, ki ne trpe prav nobenega odloga več, in je odmegnil.

M. A. C.

* Pašić na potu skozi Italijo. Iz Milana poročajo, da je včeraj ob 5.40 jutraj došel tjakaj z beneških brzovlakom min. predsednik Pašić. Ustavil se je za 45 minut, vendar pa ni izstopil ter je ob 6.20 odpotoval z brzovlakom: proti Genovi.

* Milan Krešić — oficir častne legije. Kakor smo pred kratkim že poročali, je imenoval predsednik francoske republike Dcumergue častnega generalnega tajnika zagrebske trgovske zbornice, Milana Krešića, člana francoskega instituta v Zagrebu, ki je bil že od leta 1912. vitez častne legije, za oficirja častne legije (Officier de la Légion d'Honneur). Čestitljivemu starčku, ki ima že 80 let in je častni predsednik SDS v Zagrebu, je bilo izročeno veliko odlikovanje na Treh kraljev dan na francoskem kon zlatu v Zagrebu v navzočnosti vseh tamkaj živčih članov reda častne legije.

* Bivši rumunski prestolonaslednik v Opatiji. Iz Opatije prihaja vest da namerava bivši rumunski prestolonaslednik princ Karol kupiti v Opatiji krasno vilo in se trajno tamkaj nastaniti.

* Uredništvo «Prirode», dobro znanega popularnega časopisa Hrvatskega prirodoslovnega društva v Zagrebu je s 1. januarjem prevzel profesor dr. Miroslav Hirc.

* Zlžnane in brezplačne železniške vožnje. Prometno ministrstvo razglasa deloma izpremenjene določbe za zlžnane, oziroma brezplačne vožnje na naših državnih železnicah. Železnikarji si še nadalje lahko nabavljajo «režijske karte» s potrdilom starešine, da jim je dovoljen dopust. Za državne uradnike in nameščence veljajo neizpremenjeno dosedajšnji predpisi. Za dilake in delavce velja naredba prometnega ministra št. 25.431 z dne 5. septembra 1925. Glumci in glumice dobivajo polovične karte (tudi za prilago) pri železniških direktorjih proti poročilu umetniškega oddelka ministarstva prosvete, za skupno potovanje članov narodnih gledališč pa pri generalni direkciji državnih železnic. Invalidi uživajo brezplačno vožnjo po členu 105 pravilnika, za privatna potovanja pa polovično vožnjo trikrat na leto. Oiašave za poučna, strokovna, gospodarska in dobrodelna društva, za pevsko sokolska in orlovška društva ter za brezplačno vožnjo organov «Rdečega križa» izdaja generalni ravnatelj, oziroma njegov po močnik po svoji uvidevnosti. Za uredništva dnevni listov so veljavne oiašave, ki jih je prometno ministrstvo odobrilo s svojo n-

* Čuvajte svoje lice od kvarljivega učinka mila, ki vam povzroča mozolje, prezgodnje gube in druge kožne izpuščaje. Uporabljajte za umivanje lice oz. obraza edino perfektno in od mnogih zdravnikov edino priporočeno sredstvo parisko emulzijo pripravljeno Adelina Pattia, s katero boste «Visagine» svoje lice in odstranili dosegli trajno svežost polti in odstranili vse kožne bolezni. Priznanja prihajajo dnevno. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in parfumerijah za ceno Din 30 stekleničica. Glavno skladišče za Jugoslavijo: Zagreb, Gajeva ulica 8.

Kdor ni imel prilike in sredstev ogledati si mednarodne dekorativne razstave v Parizu, naj se udeleži predavanja arh. prof. Kregarja, katero priredi Zveza kulturnih druš v nedeljo, dne 10. t. m. ob 10.30 dop. v «Elftnem Kinu Matica».

redbo št. 18.08 z dne 24. avgusta 1924. Veliki župani uživajo brezplačno vožnjo vsak v svojem področju ter za progo od svojega uradnega sedeža do Beograda. Komandanti armij imajo letne brezplačne karte za vse proge. Neglede na te predpise, sme pomočnik prometnega ministra dovolje vati posamezne oiašave po svoji uvidevnosti.

* Napredovanje v poštini službi. V področju ljubljanske poštne direkcije so iz 3 skupine napredovali v 2. skupino II. kategorije naslednji poštini uradniki: Fran Jereb, Lavoslav Kampjut, Budivoj Masle in Milan Štancar — vsi pri poštini direkciji v Ljubljani; Josip Dular, Evgen Križaj, Edvard Holman, Mihael Luzar in Valerijan Mayer — vsi pri poštinem uradu Ljubljana 1; Alojz Kraker Viljem Pupis, Ivo Šalija in Gabrijel Weber — pri poštinem uradu Ljubljana 2; Karel Bano pri vzdrževalnem oddelku v Ljubljani; Josip Verdir pri poštinem uradu Ljubljana 7, Vladimir Klinar pri poštinem uradu Maribor 1; nadalje Ivan Rabič v Skofiji Loki, Franc Pavšič na Krškem, Viktor Krolnik v Poljčanah, Viktor Wagner v Konicah, Ivan Slavec v Laškem, Evgenia Endlicher v Ribnici na Dolenjskem, Franc Eiletz v Slovenjgradcu, Franja Drakulič v Zalcu, Miha Strauss v Rajhenburgu, Vinko Žgur v Dolnji Lendavi, Viktor Treven na Bledu, Regina Stupar v Dolenjem Logatcu, Ivan Orthaber v Slovenski Bistrici, Ivan Kambič v Metliki, Vinko Eržen v Moravčah, Karel Avser na Jesenicah na Gorenjskem, Fran Učakar v Semiču, Franc Klasinc v Račjem Adolff Braz v Prevaljah, Jakob Čuš v Murški Soboti, Franc Javor v Trzinu in Anton Učakar v Ljutomeru.

* Anketa o srednjem šolstvu. Ministrstvo prosvete je sklenilo, da se bo vršila sredi januarja v Beogradu velika konferenca na kateri se bo razpravljalo izključno o novem načrtu zakona o srednjih šolah.

* Observatorij pod Triglavom javlja, da je bil predvčerajšnjim ob 5.16 precej močan potres, ki je bil zaznamovan na vseh aparatih. Od ranega jutra je zaznamoval veliki vodoravni potresomer «Zlatorog» močno valovanje zemeljskih plást kot odmev viharjev v daljavi.

* Potresl. Dne 7. t. m. sta seizmografa meteorološkega zavoda v Ljubljani, zaznamovala dva manjša potresna sunka. Prvega ob 2.41.08, drugega ob 5.18.33 oba na daljini 45 km od Ljubljane. — Prof. Belar zaznamuje močne znake bližnjega potresa okoli Jadranskega morja.

miROZOV

* Protestni šod proti davčni obremenitvi Slovenije se bo vršil na Jesenicah v nedeljo dne 10. t. m. ob 3. popoldne v restavracijski prostorih gospoda Tancerja. Na šodu bo poročal predsednik Zveze hišnih posestnikov g. Ivan Frelih o novi davčni reformi in davčnih razmerah v naših državah, zlasti v Sloveniji. Na šod so vabljivi vsi hišni in zemljiški posestniki z Jesenic, Koroške Bele in okolice, kakor tudi drugi davkoplačevalci. Obenem se bo protestiralo proti previsokim davkom Slovenije. Po protestnem šodu se bo vršil redni občni zbor društva hišnih posestnikov za Jesenice, Koroško Belo in okolico. K obitni udeležbi vabi odbor.

* Nov seljaški list v Zagrebu. V četrtletje izšla v Zagrebu prva številka seljaškega tednika «Narodno kolo», ki ga bo izdal imenom oblasnega odbora SDS za zagrebsko oblast, Juraj Gašparac. V prvi številki je objavil posl. Demetrovič članek «Hrvat i država», posl. Winder pa članek «Kako izgleda in kaj dela narodna skupščina». Vrh tega je več člankov o boju seljakov za zemljo, o fakultativnem odkupu agrarnega zemljišča, o zunanji in notranji politiki itd. List je izborni redigiran.

* Tečaj za strokovno izobrazbo učiteljev na obrtnih in trgovskih nadaljevalnih šolah. Oddelke za trgovino, obrt in industrijo velikega župana v Ljubljani priredi meseca februarja na tehniški srednji šoli za usposobljene učitelje osnovnih šol in za učitelje meščanskih šol tri tedne trajajoč komercialni tečaj za strokovno izobrazbo učiteljev na obrtnih in trgovskih nadaljevalnih šolah v Sloveniji. Število udeležencev je določeno na 50. Prošnje je vlagati uradnim potom tako, da dospo na prosvetni oddelke najkasneje do 20. t. m.

* Jugoslovanskim rudarskim, plavžarskim in pri rudnikih zaposlenim inženjerjem. Pripravljani odbor sklicuje ustanovno skupščino na dan 17. januarja ob 13.30 v Ljubljani v prostorih ljubljanske sekcije Udruženja jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov v Kazini II. nadstropje ob priliki skoka preko kože. Dnevni red je sledeči: Pozdrav in nagovor predsednika pripravljajnega odbora, debata in sklep o namenu in obliki društva, statuti, volitve, slučajnosti in resolucije. — Pripravljajni odbor.

* Nov telefonski imenik. Poštno ministrstvo je izdalo za vsako svoje ravnateljstvo posebej nov telefonski imenik. Imeniki za področje poštnega ravnateljstva v Ljubljani so na prodaj po 10 Din pri telefonskem računskem oddelku ravnateljstva, Sv. Jakoba trg, II. nadstr., pri javnih govorilnicah pošt: Ljubljana 1, (glavna pošta), Ljubljana 2 (kolodvorska pošta), Ljubljana 3 (po sloje poštnega ravnateljstva) in na pri poštah: Maribor, Celje, Ptuj, Kranj, Bled 1, in Rogaska Slatina. Razen tega se lahko dobe pri telef. rač. oddelku pošt. ravnateljstva

VINA
Istinska pridelka
K. DVORNIK, SPLIT
Zast. M. Ravitar. Ljubljana.

Delikatesa

prebivalcev na Mont Everestu je 40 let staro maslo to in se mnogo drugih zanimivosti huncet vidli v kratkem v filmu «Na vrhunc sveta» v

Kino »Dvor«.

in pa pri poštah Ljubljana 1 in Maribor 1 tudi imeniki za področje poštnega ravnateljstva v Zagrebu, in sicer po 20 Din. Kjer se kreniki ne prodajajo, se lahko naroče s posredovanjem pošte dotičnega kraja. Če bi kdo hotel imeti imenik iz področja katerega drugega pošt. ravnateljstva, naj se obrne naravnost ali pa tudi s posredovanjem pošte na omenjeni telef. rač. oddelke.

* «Gospodinski koleđar» za leto 1926. je izšel ter je napredaj po vseh knjigarnah, pri vseh podružnicah Jugoslovanske Matice v Sloveniji in v pisarni Jugoslovanske Matice v Ljubljani. Koleđar obsega dva dela: prvi del vsebuje poleg koleđarja in koleđarskih podatkov amogo praktičnih navodil in člankov, kakor: Kratka navodila o temeljnih pojmi kuhinje. Nakupovanje živil. Nekaj opominov k vsakdanji negi telesa. Enako pravnost želodca itd. Drugi del koleđarja tvori pa troškova itd. Vse dni v letu in recepte za nedeljske jedilne liste. Cena koleđaru Din 18. Člani ga dobe pri podružnicah in v pisarni Jugoslovanske Matice v Ljubljani, Selenburgova ulica 7/II za Din 14.—

* Slovensko planinsko društvo v Ljubljani sklicuje izredni občni zbor na soboto dne 16. januarja ob 4. uri popoldne v društvenih prostorih Selenburgova ulica št. 7. Na dnevnem redu je poročilo o osnutku Saveza planinskih društev SHS, sprejem njegovih pravil in izbor delegatov in namestnikov za kongres Saveza, dalje sklepanje o odbovskih predlogih in slučajnostih.

* Planinski dom na Mirni gori Vljudo se prošio vsi, ki so prešli nabiralne pole, da pospešijo zbirko ter nakažejo denar do 15. t. m.

* Telovadnici čevlji najboljšje vrste in vsi drugi najcenejše samo pri «Volka» nasproti Mestnemu domu.

* Sam se je zaklal. Snočni «Tabor» poroča iz Sv. Dolenke pri Središču, da se je tamonjhi vinčkar Franc Škrobelj star alkoholik, v alkoholni zmotnjavi zabolzel z nožem, ko je preganjal hudiča, ki ga je po njegovi domišljiji napadel. Ko so domači sksali njegovo kričanje in prišli v njegovo sobo, so ga našli umirajočega v luži krvi. Nesrečnež se je zabolzel z nožem prav tik srca.

* V kadi za kopanje utonil. V bolnici usmiljenih sester v Zagrebu se je zgodil v četrtlet menavaden slučaj, ki še ni popolnoma pojasnjen. Kmet Manojlo Grba iz Jasenice pri Ogulinu, ki se je ležl že dalje časa radi neke infekcijske bolezni, je prošil zdravnika, da bi smel za pravoslavne božične praznike za nekaj dni k svojem. Zdravnik je to odločno odklonil, ker je bila Grbova bolezen nalezljiva. Grba je nato odšel v kopalnico bolnice, kjer so ga našli kasneje v kadi mrtvega. Nesrečnež je v vodi utonil. Ali je izvršil samomor ali pa se je ponesrečil, še ni ugotovljeno. Na bolj verjetno je, da je spustil v kad preveč tople vode, narkar ga je zadela kap.

* Rodbinska tragedija. Kakor je našim čitateljem znano, se je meseca decembra lanskega leta v Drzgi pri Sušaku odigrala groz na rodbinska tragedija: mladenič Ivo Viškovč je streljal na svojo mater ter jo težko poškodoval. Po groznem činu je Viškovč obrnil revolver proti sebi. Vsi del težkih poškodb je ležal cele tri tedne v nezavesti v bolnici. Sedaj pa je mladenič prišel zopet k zavesti, toda slep in blazen. Mati njegova je popolnoma ozdravela.

* Požar pri Laškem. Na dan sv. Treh kraljev je pri sv. Miklavžu nad Laškim do tal pogorelo gospodarsko poslopje gostilničarja Jerneja Kneza. Živino so rešili, krma in razno gospodarsko orodje pa je uničeno. Poslopje je bilo zavarovano.

* Požar v Primčevsi. Pri posestniku Kovacu v Primčevsi na Dolenjskem je te dni na doslej nepojasnen način izbruhnil ponotič v hlevu požar, ki se je kmalu razširil tudi na hišo. Ker je pihal močan veter, je bila velika nevarnost za vso vas. Le velikemu naporu gasilnega društva iz Ambrusa se je zažalivali, da se je požar omeil na omenjena objekta. Domneva se, da je zlobna roka zapetila požar.

Iz Ljubljane

* Novinarjem! V nedeljo, ob 10. uri popoldne članski sestanek v kavarni «Emona». Razgovor o načrtu uredbe o novinarjih. Poročata predsednik in referent permanentnega odbora gg. Ekar in Vodvarka.

* Nagrade za pokončevanje volkov. Piskončevalcem volkov se bodo na podlagi odredbe velikih županov ljubljanske in mariborske oblasti izplačevale posebne nagrade, katerih višina in drugi podrobnosti podatki so razvidni iz razglasa, ki je nabit na občinski deski na poslopu ljubljanskega magistrata.

* Dr. Oblakovo predavanje dne 5. t. m. v «Soli» o Siciliji in Etni je bilo silajno obiskano in je krasno uspelo. Predavanje je trajalo pet četrti ure in je občinstvo z veliko napetostjo sledilo predavatelju. S presliko dikcije združen humor je dal predavanju posebno prirčen ton, ter je žel predavatelj viharno priznanje. Predavanje bo itak v glavnem izšlo v «Planinskem Vestniku», ki bo pričel že s prvo številko s približevanjem tega veleinteresantnega strokovnega in leposlovnega dela in bo s tem dosti pridobil: širše občinstvo pa se bo lahko potem samo prepričalo o kvaliteti dela, ki bo lepa reklama za ta naš prvotni list.

* Ciklus javnih sklopičnih pre'avanj namerava prirediti «Turistovski klub Skala» v Ljubljani. Kot je znano, ima ta klub zelo aktiven fotomaterski oddsek, ki si je stavil za nalogo, da propagira naše naravne krasote, ki prav nič ne zaostajajo za tujimi. Brez vsakršne podpore se mu je posrečilo po dolgem trudu izvršiti zadostno število krasnih diapozitivov, ki bodo s pre-

davanjem najlepše predočevali naše veličastne Alpe. Dispozitivi so izdelani po posnetkih naših znanih fotomaterjev profesorja Ravnika, J. Škrelpe, E. Planinskega in D. Kuraltove. Že danes opozarjamo občinstvo, posebno na šolske oblasti, da zainteresirajo šolsko mladino na ta sklopična predavanja, ki obetajo biti jako zanimiva.

* Bivši slov. vojak iz svetovne vojne, bivajoči v Vodmatu, Selu in Mostah se sestanejo v nedeljo, dne 10. januarja ob 10. popoldne v gostilni «Pod lipo» v Mostah, da se pogovorimo o ustanovitvi podružnice Zveze slov. vojakov iz svetovne vojne, da organiziramo delo za postavitev spomenika padlim vojakom šentpeterske fare ter pomagamo urediti pomoč vojnim vdovam in sirotam. Poročala bosta major g. Colarič in rač. svet. g. Pirce. Vabljivi vsi tovariši brez razlike mišljenja, katerim je spomin na padle svet in drag, in vsi, ki niso pozabili tovaršstva.

* Loterijski oddsek Sokola I. v Ljubljani poziva vse lastnike izbranih srečk, da oddajo iste proti potrdilu na Taboru v društveni pisarni dnevno od 16. do 19. ure. Po šestmiki srečk na deželi naj jih pošljejo v priporočenih pismih na naslov: Loterijski oddsek Sokola I. v Ljubljani. Vse srečke morajo biti oddane najkasneje do 20. t. m. Na pozneje oddane srečke odpadajo dobiki se ne bodo oddajali. Vse informacije v društveni pisarni. — Loterijski oddsek Sokola I. Ljubljana.

* Ustanovni občni zbor društva «Trenost» v Ljubljani se bo vršil v nedeljo, 10. januarja točno ob 10. popoldne v prostorih higijenske točilnice na v'ešejmu. Naj smatrajo člani za častno dolžnost, da važnemu zboru polnoštevilno prisostvujejo! Želeli bi bilo, da se i zunanji člani udeleže tega zbora, da dobe novo pobudo za delo. Med posamezniki točkami se bo udeleževala hrabra «Matjazova četa» ljubljanskih skautov. Prosimo brate in sestre, predvsem brate akademike, da prinese članske karte najpozneje do dneva zvečer (event. k odbovski seji v higijensko točilnico) podpisane ali nepodpisane nazaj.

* Društvo «Soca» v Ljubljani naznana, da predava danes v salonu pri «Levu» ravnatelj dr. gubonemnice v Ljubljani g. Fran Grm in sicer o povsem strokovni temi: «Razvijanje govora in govorne napake pri otroku». Ker je to predavanje zelo važno in koristno, vabimo člane in prijatelje posebno pa starše, da se predavanja v čim večjem številu udeležijo. Začetek točno ob pol 9. zvečer. Vstop vsem prost.

* Gledališki odbor Narodne čitalnice v Siskji naznana, da se nedeljske predstava «Olgote» vsled nepričakovanih ovir preloži na poznejši čas. — Uprava.

* Veliki cirkus v Ljubljani. Jutri, v nedeljo se vrše prve predstave velikega cirkusa «Marcco», o katerem smo že pisali. Predstave se vrše v krasni dvorani «Elitnega kina Matica» in sicer ob: 3, pol 5, 6, pol 8, 9. Natančen program objavi «Kino Matica» v svojem običajnem oglasu, na kar vas že danes opozarjamo.

* Zdravstveno stanje v Ljubljani. Od 1. do 7. januarja se je rodilo v Ljubljani 27 otrok (13 moškega, 14 ženskega spola), med temi 1 mrtvorjenček, umrlo pa je 12 moških in 7 žensk, skupaj torej 19 oseb in sicer: 3 osebe za rakom, 3 za prirojeno slabostjo, 2 za boleznijo na srcu, 1 za jetiko, 1 za pljučnico, 1 za vnetjem črevesa, 1 za vnetjem slepca, 5 oseb vsled drugih naravnih smrtnih vzrokov, 2 osebi pa vsled smrtne neizgode. Izmed umrlih sta 2 osebi dosegli starost nad 70 let. Na nalezljivi osebi in sicer na škrlatiniki je v omenjeni dobi obola ena oseba.

* Policijske prijave. Od četrtka na petek so bili prijavljeni policiji sledeči slučaji: 1 ponedrjeva, 1 posest predmetov sumljivega izvora, 1 popad psa, 1 prestopki pijanosti in razgrajanja, 4 prestopki cestnega policijskega reda in 1 prestopki obrtnega reda. Arretacij je bilo izvršenih 7 in sicer: 1 radi nedostojnega vedenja, 1 radi tatvine, 1 radi prepovedanega povzraka, 1 radi goljufije in 3 radi razgrajanja in izzvajanja.

* Vlom v prekaševalnico. V noči na 3. januarja so nepoznani zlikovci vdrli v prekaševalnico Karoline Smoljanove na Mesarski cesti št. 4. Tatovi so imeli očividno silajen tek, menjkalo pa jim tudi ni previdnosti in skrbni za sličbe čase, kajti odnesli so nad 50 kg prekrjenega svilnjkega mesa v vrednosti 1250 Din. V isti noči so hoteli brčkone isti lovci vlomiti še v prekaševalnico Marje Novljanove, ki se nahaja poleg prostorov Smoljanove, vendar se jim poskus ni posrečil.

* Tatvina na trgu. Žeparji so postali zadnje čase zopet podjetnejši. Brčkone je nekaj starih dečkov odslužilo že svojo pokoro v zaporih in so se ti sedaj zopet pojavili na trgu in povsod, kjer je gneča. Včeraj so zmanjkale na Vodnikovem trgu kar trem ženskam torbice z denarnicami, ki so postale sigurno plen oprežajočih žeparjev.

Iz Maribora

* Nov komandant mesta. Ta teden je prevzel komando mesta v Mariboru brigadni general Peter Kostić. Maribor ima po generalu Maistru to pot prvič zopet generala za komandanta mesta.

* Smrt kanonika. Včeraj je umrl zadet od kapi najstarejši mariborski kanonik A. Arzenšek v starosti 62 let. Boelhal je že dalje časa na arterioskleroz. Zadnjeja pol leta sploh ni več opravljal službe. Včeraj je še opravil mašo, ko pa se je okoli 9. ure popoldne vrnil domov, ga je zadela kap. Pogreb bo v nedeljo popoldne.

* «Domovina» v Mariboru. Odsle se bo dobival v mariborski podružnici «Jutra», Barvarska ul. I. tudi tednik «Domovina» z ilustrirano prilogo. Stane s prilogo «Tedenke slike» vred samo 1 Din. Polagoma, kakor se bo pač pokazala potreba, bodo predajale «Domovina» tudi trafike, ki se naj tozadevno obrnejo na podružnico «Jutra».

* Opazarlamo cenl. občinstvo, da se uprizoni danes zadnikrat v tej sezoni velezbavna Nušičeva komedija «Sumljiva oseba».

* Narodno - socijalistični sho. I. Za prihodnjo nedeljo sklicujejo narodni socijalisti v prostorih gostilne «Rutovž», shod, na katerem bosta govorila dr. Politico iz Zagreba ter prof. dr. Mihajlo Rostohar iz Brna.

* Tečaj primarija dr. Černiča. Podokriljem Ljudske univerze priredi še tekom meseca januarja primarij mariborske bolnice, kirurg dr. Mirko Černič, poučen tečaj za prvo pomoč pri nezgodah. Prijave sprejema do 25. t. m. tajnik Ljudske univerze prof. Ivan Pavaj.

* Nadaljna prečavanja o ruski kulturi v Ljudski univerzi v Mariboru. V ponedeljek dne 11. t. m. bo predsednik Ljudske univerze inž. Janko Kukovec nadaljeval svoje predavanje o Tolstemu. V drugem delu bo očrtal najzanimivejšo in najbogatejšo dobo Tolstojevskega življenja in delovanja, ko je veliki ruski genij ustvaril najmarkantnejša pripovedna in filozofska dela. V prvi vrsti bo v tem predavanju podal pseteljevo duševno krizo, njegovo intenzivno iskanje življenjske resnice. — V petek, dne 15. t. m. pa bo predaval znani umetnostni predavatelj Ljudske univerze g. dr. Stelč iz Ljubljane o ruskem slikarstvu. Predavanjje bodo spremljale številne sklopične slike, predstavljajoče razvoj ruskega slikarstva od bizantinske dobe cerkvene umetnosti do novejšega avtonomnega slikarstva. V ciklu o ruskem kulturnem življenju bo sledilo še nekaj predavanj, med njimi predavanje o novih gledaliških pokreth v Rusiji.

* Nov mestni geometer. Mariborski mestni stavbeni urad se polagoma kompletrira in je torej upali, da bo mesto tudi v tej stroki pokazalo novo, modernim potrebam komunalega življenja odovarjajoč razvoj. Potreba je bila že itak velika in bo marsikje težko popraviti «fušarije» prejšnje, zastarele nemške uprave. Razen arhitekta je imenoval občinski svet na zadnji tajni seji tudi novega mestnega geometra g. B. Vonočino iz Brijuni, ki je bil doslej zaposlen pri stavbeni tvrdki inž. Kásala v Ljubljani.

moderni zakon i i „eunogabegawow siinj kuzzi“

Iz Celja

* Izvršni odbor Udruženja vojnih invalidov v Ljubljani je dal na razpolago podružnici U. V. I. v Celju 4000 Din, da ga razdeli med svoje najrevnejše ali najpotrebnejše člane in članice. K temu znesku je tudi podružnica sama vložila znesek 2000 Din, tako, da se bo moglo v celoti razdeliti 42 podpor in sicer: 10 podpor po 200 Din, 16 podpor po 150 in 16 podpor po 100 Din. Prošnje naj se vložijo osebno ali po pošti na podružnico U. V. I. v Celju najkasneje do 15. januarja. — Odbor.

* Knjižnica ženskega društva v Celju je imela koncem leta 1925. vsaga 332 članov. Od 1. januarja do 31. decembra je bilo izposojenih okoli 4150 knjig. Sedaj ima knjižnica 700 slovenskih, 100 srbskohrvatskih in 350 nemških knjig. Posluje vsak četrtrek od 6. do 7. zvečer, in ob nedeljah od 10. do 12. popoldne. Vpisnina znaša 5 Din, za dilake, učence in vajence pa samo 3 Din. Knjige se dčbe samo na izkaznico.

* Slomškova tiskovna za'uga, ki je bila v Celju ustanovljena pred dobrim mesecem, namerava sedaj otvoriti svojo trgovino. Pravijo, da se jim je nabralo precej zadružnikov in da bo trgovina poslovala, če pojde vse gladko, že čez dva meseca.

* «Ljudski dom» v Celju? V «Slovenecu» trdijo, da se njihove prireditve v Celju ne morejo razmahniti radi pomanjkanja primernih prostorov. To so že baje dvno uvideli njihovi možje, ki stoje na vodilnih mestih gospodarskega življenja. V zadnjem času za to že resno mislijo na gradnjo Ljudskega doma, kjer bi našle zatočišče vse gospodarske in kulturne organizacije Slovenske ljudske stranke.

* Hitrica uradnega kljuseta. Po vseh listih kroži sedaj novost, da je jugoslovnsko državljanstvo podeljeno g. Nikolaju Antipinu, ruskemu emigrantu in pravnemu praktikantu pri okrožnem sodišču v Celju. Da ne bo kake zmote, sporočamo da je g. Antipin, ki je že bil svoj čas državni pravdnik v Odesi, med tem prišel od praktikanca preko avskultanta do sodnika in da je že dolgo sodnik na Laškem.

* Izprememba firme. Topilnici svinca in srebra ter kemični industriji d. d. v Litiji je dovoljeno izpremeniti po sklepu občnega zbora naslov v «Pražarna in kemična tovarna d. d. Celje».

* Za vozove prepovedana ulica. Mestna občina je sklenila zapreti ozko Levstikovovo ulico med Rakuschevim skladiščem in Braniborom za promet z vozovi. Vožnjo po tej ulici bosta zabranjevala po dva v zemljo zabita stebra in oba konci ulice.

* Poziv Narodne knjižnice. Knjižničar Narodne knjižnice v Narodnem domu prosi vse, ki imajo knjige izposojene, da jih vrnejo. Izposojene knjige bo g. knjižničar sprejemal danes, dne 9. januarja od petih do polsedmih, v ponedeljek od štirih do šestih in v torek od štirih do šestih popoldne.

Za doraščajočo mladino in odrasle je izšel

Bon ton

Knjiga o lepem vedenju, govorjenju in oblačenju v javnem in zasebnem življenju. — Sestavljena po lastni izkušnji in na podlagi najnovjših Bon tonov velikih narodov. — Strani 280. Broširana velja 65 Din. celo platno vezana 80 Din.

Knjigo je izdala

Knjigarna Tiskovne Zadruge v Ljubljani, nasproti Glav. pošte

Gospodarstvo

II. vinski sejem v Središču

Vinski sejem v Središču, ki se bo vršil 19. t. m. ob 11. dopoldne, obeta biti, kakor je sklepati iz prijav in priprav, zelo zanimiv in dobro obiskan ne le od strani vinogradnikov, ampak tudi od strani kupcev. Že na lanskem sejmu se je prodalo okrog 8 vagonov vina neglede na poznejše kupčijske sklepe.

Zato je zadruška letos razposlala vsem zainteresiranim lanski seznam razstavljenih vin v informacijo, da si interesi že iz lanskega seznama lahko ustvarijo približno sliko obsežnosti in mnogovrstnosti razstavljenih vin na letošnjem vinskem sejmu, ker so skoro vsi lanski razstavljalci zopet priglasi svojo udeležbo. Razen tega pa še bomo našli v novem imeniku mnogo imen in vin, katerih nismo opazili v lanskem seznamu. Izjira bo velika in posebno lanska vina bodo zastopana v vseh varijacijah raznih vrst in finoč po raznih vrhovih ljutomersko-oromoškega vinskega okoliša, kateremu je letos prizanesla toča in ki zavoljo izredne delavnosti in požrtvovalnosti svojih vinogradnikov tudi ni trpel po boleznih.

Na lanskem prvem vinskem sejmu „Ljutomerčana“ je razstavilo 160 posestnikov 3838 hl vina. Od teh je 71 posestnikov razstavilo 1945 hl sortiranih vin, in sicer: 683 hl šipona, 466 hl rilinga, 71 hl muškata, 78 hl silvanca, 130 hl rulandca, 175 hl burgundca, 284 hl muškatega silvanca, 28 hl malega rilinga in 30 hl razne črnine. 89 posestnikov pa je razstavilo 1893 hl mešanih vin raznih letnikov. Po letnikih je bilo 899 sortiranega vina iz leta 1924, 542 hl letnika 1923, 230 hl iz leta 1922, 223 hl iz leta 1921, 32 hl iz leta 1920, in 19 hl iz leta 1917.

Mešanih vrst je bilo na prodaj 1409 hl iz leta 1924, 254 hl iz leta 1923, in 230 hl iz leta 1922.

Vinskim trgovcem, gostilničarjem, hotelirjem in restavratorm se nudi letos zopet prilika, da se z razmeroma majhnimi stroški orientoarje glede cen in kakovosti ljutomerskih vin ter si nakupijo prikladno blago na lico mesta ali pa si rezervirajo odgovarjajočo kapljico za sezono. Zadruga jim bo šla nesebično na roko. Ne zamudite torej II. vinskega sejma v Središču!

Tržna poročila

Svinjski sejem v Mariboru (8. t. m.) Današnji svinjski sejem je bil že malo živahnejši kakor zadnje tedne. Kmetje so prinesli 118 svinj. Povprečne cene so bile: prasci 5 — 6 tednov stari 125, 7 — 8 tednov 200 — 250, 3 — 4 mesece 300 — 350, 5 — 7 mesecev 400 — 450, 8 — 10 mesecev 520 — 650, 1 leto 1400 — 1500 Din. Kg žive teže 11.50 — 12.75, mrtve pa 15 — 18 Din. Prodanih je bilo 81 svinj. Cene so se malo okrepile. V torek se zopet vršil živinski sejem.

Dunajski živinski sejem (7. t. m.) Govorila: Dogon 277 komadov; od tega iz Jugoslavije 14. Ob živinskem prometu so se cene prvotnemu blagu proti pondeljki krepko držale, dočim so druge kakovosti poskočile mestoma do 10 grošev pri kg. — Svinje: Dogon 1821 komadov. Za kg žive teže notrajo: debele svinje 1.70 — 2.10, mesne 1.75 — 2.20 šilinga.

Dunajska borza za kmetijske produkte (7. januarja.) Kljub čvrstemu ameriškim poročilom ni prišlo na dunajskem tržišču do prilaznejšega razpoloženja. Zanimanje je bilo le za fine vrste pšenice. Kupčija malenkostna. Notirajo v šilingih vključno blagovnoprometni davek brez carine na debole za 100 kg: pšenica: domača 40 do 40.50, madžarska potiska 45 — 47; rž: marchfeldska 28.75 — 29.25; turšičica: 21.75 — 22.75; oves: domači 28 — 29.50.

Porast zlatega indeksa cen na debole v decembru 1925. Totalni indeks cen na debole, ki ga izračunava beograjski „Privredni Pregled“ je znašal v decembru 1925. 1640 proti 1597 v novembru. Na zlato podlago od zagrebške „Riječi“ preračunan isti totalni indeks je znašal v decembru 151 proti 147 v novembru. To pomeni skok za 4 točke ali za 2.7%. V cellem lanskem letu pa vendar le beleži zlati totalni indeks padec od 170 v januarju na 151 v decembru, to je za 19 točk ali za 11.2%.

Finančna delegacija opozarja, da je izšel v „Uradnem listu“ št. 117, z dne 31. decembra 1925. „Poziv našim državljanom, lastnikom osposobljenih obveznic 2 odstotnega loterijskega posojila iz leta 1881.“ 4 odstotnega konvertiranega posojila iz leta 1895. In 4.5 odstotnega posojila iz leta 1909. Občinstvo se opozarja da se ravna po tem razpisu.

Konferenca zadrugnih elektrarn, ki so njene članice, je sklicala celjska Zadruga zveza za 31. t. m. v Ptui. Dnevni red: 1.) Pozdrav in otvoritev; 2.) Bilanca in knjigovodska vprašanja; 3.) Tehnična in komercialna vprašanja; 4.) Organizacija za nakup elektromateriala; 5.) Slučajnost. Pričetek ob pol 11. dopoldne v mestni posvetovalnici pujski.

Promet novosadske blagovne borze v I. 1925. Je znašal skupno 23.439 in pol vagona. Proti I. 1924. pomeni to porast za 1539 vagonov. Samo turščica je dosegla v I. 1925. prometa 17.097 in pol vagona, pšenica 4582 in moka 961 in pol vagona. Ostalo odpade na drugo blago. Največji je bil promet v maju, in sicer 2466 vagonov, najmanjši pa v decembru, to je 1431 in pol vagona.

Zavoljna oblika za predmete, ki se uvažajo v Argentino. Po naredbi argentinske vlade je pri uvozu v Argentino paziti na nastopni način zavijanja: 1.) Posode z likerji ali oljem morajo imeti etiketo, na kateri je označena čista in kosmata teža v granih

ter ime uvoznika. 2.) Posode s konzerviranimi ribami, mesom, sadjem in zelenjavo morajo imeti prilepljeno ali vtisnjeno etiketo, na kateri je označeno: ali je konzerva na čistem oljčnem olju ali na vodi; čista in kosmata teža, dan, ko je bila posoda napolnjena ter ime uvoznika. 3.) Veliki omoti kakor zaboji itd. morajo imeti natpisane napise z označbo države, iz katere prihaja blago, marke naslovnika in vsebino.

Nova industrijska podjetja v Srbiji v letu 1925. Tekom lanskega leta je bilo ustanovljenih v Srbiji 40 novih industrijskih podjetij; od teh 15 v Beogradu. Pretežno število tvorijo majhna mlinska podjetja. Med drugim so bile ustanovljene v Beogradu tvornice za ogledala, vato, svileni tkanine, nogavice, gume ter rafinerije nafte. Dalje so bile ustanovljene tvornice stekla v Zajčaru, tvornica olja v Pirotu, mnoge električne centrale po raznih krajih in razna druga podjetja.

Seja Centralne industrijskih korporacij v Beogradu se bo vršila dne 15. februarja. Na razpravi bodo aktualna vprašanja.

Stalno skladišče mažarskih vzorcev v Beogradu. Po časopisnih vestih namerava madžarska industrija otvoriti v Beogradu stalno skladišče svojih proizvodov.

Premeščena bančna podružnica. Podružnica Srpske banke v Šibeniku je prenehala s svojim delovanjem in je s 1. januarjem prenesla svoje poslovanje v Split. Dosedanji direktor šibeniške podružnice se ostane na svojem mestu do 1. junija, da izvede končno likvidacijo.

Carinski dohodki v tretji desetletni novembra 1925. so znašali 53.294.137 Din. in sicer so dale carinane carinske blagaine (v milijonih Din): v Beogradu 12.7, v Zagrebu 11.8, v Dubrovniku 4.4, v Novem Sadu 8.6, v Splitu 2.7, v Ljubljani 4.3, v Mariboru 3.6, v Skoplju 4.0 in na Sušaku 1.0. V cellem mesecu novembru so carinarice pobrale 174 milijonov 399.736 Din. v mesecu oktobru pa 221.771.844 Din.

Številno konkurzov v mesecu decembru leta 1925. V celji Jugoslaviji je bilo v mesecu decembru 1925. otvorenih 49 konkurzov proti 79 v mesecu novembru.

Konkurz je bil otvoren nad imovino Milana Antonilevića, trgovca z lekarnarskim blagom v Beogradu. Prijava do 26. t. m.

Nov parobrod Jadranske plovidbe. S Sušaka poročajo, da je v tržaško luko prišel novi parobrod Jadranske plovidbe „Zig Kopalić“. Novi parobrod ima 2500 ton in se bo uporabljal med našimi lukami in Levanto.

Položaj na tržaškem skladnem tržišču. Tekom zadnjih dveh tednov je bil promet na tržaškem skladnem tržišču precej miren, zlasti ker je ponudba tekom praznikov bila majhna in odjemalci nekoliko zvišanih cen niso odobrvali. Kupčija se je gibala zaradi tega v ozkih mejah. Dosežene so bile tovarnine prosto Trst naslednje cene: normalni kristali, promptno in do marca Lstg. 12.17.6 do 13.5; fini kristali, promptno in do marca Lstg. 13.5—13.10; kocke, promptna spedičija Lstg. 14—14.6, cubes, promptno in do marca Lstg. 16.17.6 do 17.10, concassé, promptno in do februarja Lstg. 14 do 14.5.

Mednarodna gradbena razstava v Torinu. V Torinu se bo vršila letos spomlad (maja-junija) mednarodna gradbena razstava. Razstava bo razdeljena v tri velike oddelke: v arhitekturo (retrospektivno in moderno), stavbeno obrt, uporabo električnih naprav. Prospekti so interesantno in vpogled v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo.

Obtoč novčanice v Avstriji je narasel od 23. do 31. decembra 1925. za 73.1 milijona na 890 milijonov šilingov.

Albanska narodna banka že funkcijonira. Zveza narodov je bila prepustila Italiji in Jugoslaviji kot albanskima sosednjama, da sta izvedli delo okrog ustanovitve te banke. Albanski parlament in senat sta potrdila uvedbo nove albanske valutarne jedinice, to je uvedbo zlatega franka. Glavnica banke je vplačana, znaša 12.6 miliona zlatih frankov. Delnic je 100.000 prevzeglih pri 1.20 franka, a 495.000 navadnih po 25 frankov. Privilegirana delnica ima enako glas kakor navadna delnica. Vse privilegirane delnice so v rokah italijanskega zavoda Credito Italiano; ravno tako 15.000 navadnih delnic, tako da poseduje nad eno šestino glasov. Od ostalih delnic imalo 110.000 italijanske banke, 50.000 štiri jugoslovenske banke, a 75.000 dve nevrtni banki: Komerčajna banka v Baselu 50.000 in Banque Belge pour l'Etranger 25.000. Ostalih 250.000 delnic je po zakonu in albanskih rokah; toda vse razen 52.000 pripadajo Albancem, ki žive v Italiji.

Za češkoslovaško-poljsko carinsko unijo. „Česke Slovo“ poseđa govornu poljskega poslanca Dembskega, ki se je izrekel za stvoritev poljsko-češkoslovaške carinske unije, uvoznik v katerem pozdravlja to idejo, ki pa sicer ni tako lahko izvedljiva. Prvi pogoj za carinsko unijo bi bila ureditev medsebojnih odnošajev na čvrsti gospodarski bazi. Predvsem bi bila potrebna uvedba enotne valutarne jedinice za obe državi, potem skupna tarifna politika in socialna politika.

Pred imenovanjem guvernerja češkoslovaške emisijske banke. Iz Prage poročajo, da bo imenovan za guvernerja Češkoslovaške narodne banke višji ravatelj Prške mestne hranilnice dr. Viljem Pospíšil. Imenovanje se bo po praški vesti izvršilo v nekaj dneh.

Češkoslovaški notranji in zunanji dolgov znašajo po računih iz češkoslovaških gospodarskih krogov okrog 30 milijard češkoslovaških kron.

Kor v novembru. Največ konkurzov je bilo v tekstilni branši.

Mednarodni šumarski kongres v Rimu se bo vršil meseca maja t. l. Inicijativo za ta kongres je dal Mednarodni poljedelski za vod v Rimu. Obenem s kongresom bo v Rimu tudi šumarska razstava ter se bodo pridružili naučno-praktični izleti v kraje, kjer se goji šumarstvo.

Brezposelnost v Italiji. Število brezposelnih v Italiji je znašalo 31. oktobra 1925. 85.769 delavcev. Napram 30. septembru 1925 je število poskočilo za 3005 oseb. Proti enakemu času leta 1924. je število brezposelnih padlo za 31.590 oseb.

Za ustanovitve borze sirovega masla v Pragi. Praški trgovci so izdelali načrt za ustanovitve borze za sirovo maslo v Pragi. Veletrgovina s sirovim maslom si prizadeva na merodajnem mestu dokazati, da se mora dovoliti izvoz sirovega masla iz Češkoslovaške.

Kriza v industriji čevljev v Češkoslovaški. Iz Prage poročajo: Zaradi nemogućnosti izvoza čevljarških izdelkov v Poljsko se je produkcija omejila v celvi vrsti velikih tvornic obrtnih in drugih usmernih izdelkov. Redukcija dela znaša okroglo 40 odstotkov. Delavstvo se ni odpustilo, temveč se je samo skrajšal delovni čas.

Inozemski kapital v bolgarskih delniških družbah. V letu 1924. je dosegel znesek emitiranih delnic novo ustanovljenih delniških družb in povečanih glavnic že obstoječih družb v Bolgarski 358.5 milijona proti 318.4 milijona levov v letu 1923. Dve tretjini tega zneska odnedaeta na industrijska podjetja. V letu 1924. je bilo v cellem ustanovljenih 52 delniških družb z glavnico 127 milijonov levov. Tuj kapital v teh novih podjetjih znaša 39 milijonov levov, dočim udeležba tuje kapitala v povšarnju glavnice je prelo obstoječih družb znaša okrog 100 milijonov levov. Tujega kapitala je največ iz Švice, potem Francije in Belgije, Nizozemske, Italije, Nemčije, Češkoslovaške in Velike Britanije. Malenkosten kapital imajo v Bolgarski tudi Švedska, Avstrija in Madžarska.

Podpis avstrijsko-švicarske trgovinske pogodbe. Z Dunaja poročajo, da je bila v Bernu podpisana trgovinska pogodba med Avstrijo in Švicco. So to pogodbo bodo ukinile uvozne zabrane, ki jih je imela Švicca za več avstrijskih izvoznih predmetov. Nadalje se bodo znizale švicarske uvozne carine za več avstrijskih predmetov, predvsem za celulozo, lupeniko, papir za pisma, svileni papir, deščice za zabojce, sode za pakovanje, magnetne plošče. Večje število postavk sedanje švicarske tarife je vezanih, tako da zanje ne pridejo v poštev povišane carine nove švicarske carinske tarife, kakor za poljščivo, sadje, ovce, zaklono perutnino, usnje in usnjate izdelke, mineralne snovi itd. Z avstrijske strani se je dovolila Švicci poleg številnih vezanih postavk veljavne tarife cela vrsta znižanih postavk, predvsem za sir, kondenzirano mleko, vezeno, svileno blago, specialne stroje, ure itd. So to pogodbo je urejen tudi obmejni promet med obema državama.

Sprememba uvoznih in izvoznih predpisov v Rumuniji. Ministrstvo trgovine in industrije v Beogradu je sporočilo ljubljanski zbornici za trgovino, obrt in industrijo, da je rumunsko ministrstvo trgovine in industrije določilo: 1.) da se voda za lase, imenovana „Royal Windsor“, more uvažati v Rumunijo brez posebnega odobrenja, toda pri uvozu je plačati redno carino; 2.) za izvoz starega bakra in svinca iz Rumunije se določa izvozna carina na 40 lejev od 1 kg; izvoz se bo dovolil samo na podlagi posebnega odobrenja ministrstva financ.

Produkcija cerealijs v Rumuniji. Po rumunskih uradnih podatkih se je pridelalo v Rumuniji leta 1925. 94.2 milijona metrskih stotov cerealijs proti 72.9 milijona metrskih stotov v letu 1924. Povečanje pridelka beleži ječmen, turščica, oves in rž, dočim je bil pridelek pšenice nekaj manjši kakor v letu 1924.

Rumunska zunanja trgovina. Po rumunskih uradnih podatkih je znašala vrednost uvoza v letu 1924. 26.2 milijarde, vrednost izvoza pa 27.3 milijarde lejev, tako da je bilanca znatno aktivna. Za leto 1925. so znani podatki samo za prvih šest mesecev. Vrednost uvoza je znašala v tem času 13.8 milijarde, a vrednost izvoza 12.1 milijarde lejev. Rumunska trgovinska bilanca je sicer za ta čas pasivna, vendar bo po izjavah rumunskih gospodarskih krogov za celo leto aktivna.

Borze

8. januarja.

LJUBLJANA. (Prve številke povpraševanja, druge ponudbe in v oklepajih kupčijski zaključki.) Vrednote: Investicijsko 77—78, Voma škoda 315—318, zastavni Kranjske 20—22, komunalne Kranjske 20—22, Celjska posojilnica 200—202, (2/2), Ljubljanska kreditna 210—0, Merkantilna 100—104, Prastredion 955—0, Slavonska 49—0, Kreditni zavod 175—185, Strojne 125—0, Vevče 110—118, Stavbna družba 100—110, Šešir 115—120, (115). — Blago: les: smrekove deske paralele I, II, 20 in 25 mm, fco meš 0—589; deske 20 mm III, fco meš 460—490, hrastovi hlodi (Sunja-Sisak) I, II, fco nakl. post. 0—475; hrastovi plohi neobrobjeni I, II, 80, 90, 110, 130 mm, fco nakl. post. 0—1050, bukovni hlodi od 30 cm prem. napr. I, od 3 m napr. fco nakl. post. 0—240; poljski pridelek: pšenica: domača, fco vag. nakl. postaja, 1 vagon 310—310, (310), baška fco vag. nakl. post. 0—295; turščica: umetno sušena, fco vag. sremska postaja 0—160, v peč sušena, fco vag. slov. postaja, 2 vagona 170—170, (170), nova časa primerno suha, fco vag. ban. post. 0—125, nova, časa primer no suha, fco vag. slov. post. 0—180; ajda domača, fco vag. slov. postaja 0—260; pro-

so domače, fco vag. slov. post., 1 vagon 215 215, (215); otrobi drobn, fco vag. slov. post. 0—123; oves rešetani, fco vag. nakl. post. 0—190.

ZAGREB. Bančne vrednote ob minimalnem prometu niso zabeležile nikakih sprememb. Promet v državnih papirjih je bil precej živahen. Vojna škoda, promptna, se je začela trgovati po 318, a končala se je na zaključku 320. Za učitno februarja brez kupona se je iskala po 293, a zaključena je bila po 295. — Dinar je v Curihu zjutraj malo oslabei, dočim so ostale evropske valute malo poskočile. V Zagrebu se je poslovalo na bazi 9.15 za Zagreb v Curihu. Vse devize so porasle za 1—2 točki. Pri devizah na Pariz in Newyork je skok močnejši. Skupni promet v devizah je znašal 9.8 milijona dinarjev. Notraie so devize: Amsterdajn 0—2274, Dunaj 791.6—801.6, Beilin 1339.7—1349.7, Italija Izpl. 226.95—229.35, London Izplačilo 273.36—275.36, ček 0—274.25, Newyork ček 56.12—56.72, Pariz 221—225, Praga 166.53 in pol — 168.53 in pol, Švicca 1089—1097; valute: dolar 55.52 in pol — 56.12 in pol, avstrijski šilingi 792—802 madžarske krome 0.078—0.079. Hre 226.05—228.45; efekti: bančni: Eskomptna 120—121, Poljo 18—20, Kreditna 133—135, Hipo 64—65, Jugo 105.5—106.5, Ljubljanska kreditna 210—0, Prastredion 960—975, Srpska 144—146, industrijski: Eksploatacija 33—38, Drava zaključek, 220, Sečerana 380—383, Gutmann 300—320, Slavonija 41—44, Trbovlje 325—340, Vevče 110—0; državni: investicijsko 77.5—77.75, agrarne 45—45.5, Vojna škoda, promptna 319—319.5, za februar 293—295.

CURIH. Beograd 9.17, Berlin 123.225, Newyork 517.625, London 25.1075, Pariz 19.9875, Milan 20.90, Praga 15.325, Budimpešta 0.007255, Bukarešta 2.375, Solija 3.675, Dunaj 72.95.

DUNAJ. Beograd 12.5625 — 12.6025, Berlin 168.85 — 169.35, Budimpešta 99.30 do 99.60, Bukarešta 3.2025 — 3.2225, London 34.4225 — 34.5225, Milan 28.63 — 28.75, Newyork 709.35 — 711.85, Pariz 27.37 do 27.53, Praga 21.01 — 21.09, Varšava 86.75 do 87.25, Curih 137.07 — 137.57, Solija 5.02 do 5.06; dinarji 12.52 — 12.58.

PRAGA. Beograd 59.775, Curih 652.75, London 163.55, Milan 136.30, Newyork 33.70, BERLIN. Beograd 7.425, London 20.349, Newyork 4.195, Curih 81.04, Dunaj 58.91, LONDON. (Opoldne). Beograd 273, Newyork 485.03, Italija 120.39, Dunaj 34.40, Švicca 25.11.

NEWYORK (zaključno 7. t. m.) Beograd 1.77 in četrt, London 4.85 in ena osmina, Italija 4.04, Dunaj 14 in ena osmina, Švicca 19.31.

miROZOV Sokol

Sokol Ljubljana II. Prosvetni odsek poziva vse članstvo, da se polnoštevilno udeleži predavanja br. Dr. Moleta „O Petru Njegušu“, ki se vrši v nedeljo, 10. t. m. ob pol 11. dopoldne v oblačnici telovadnice na realki in vse brate odbornike, da pridejo v nedeljo, dne 10. t. m. v društveno telovadnico na realko, kjer se vrši ob 10. uri dop. fotografiranje društvenega prosvetnega odbora. — Članski sestanki v svrhu sestave kandidatne liste za občni zbor se vrši v četrtek, dne 14. t. m. točno ob 20. zvečer v oblačnici na realki. Redni občni zbor pa se vrši v nedeljo, dne 17. t. m. točno ob 9. dopoldne v telovadnici na realki v oblačnim dnevnim redom. V slučaju nesklepnosti se vrši obč. zbor 1 uro pozneje ob vsaki udeležbi članstva. Pozivamo bratsko članstvo, da se občnega zbora in sestanka polnoštevilno udeleži. Odbor. Zdravo!

Občni zbor Sokola na Viču se vrši v nedeljo, 10. t. m. točno ob 9. uri dopoldne v društveni telovadnici. Bratsko članstvo se poziva, da se istega polnoštevilno udeleži.

Občni zbor Sokola v Borovnici bo v nedeljo, 10. t. m. ob 3. popoldne. Članstvo naj se za polnoštevilno udeležbo! Zdravo! 41

Občni zbor Sokolskega društva v Škofji Loki se bo vršil v nedeljo, 10. januarja ob pol 15. uri v Sokolskem domu. Ker so na dnevnem redu važne točke, vabimo vse člane, da pridejo polnoštevilno. Zdravo! 39

Zveza poljskega Sokolstva je bila ustanovljena leta 1921. In ima svoj sedež v Varšavi. Savez se deli v sedem velikih oblasti in sicer Mazowiecko, sedež Varšava, Wielkopolsko, sedež Poznań, Małopolsko, sedež Lwow, Pomorsko, sedež Grudziadz, Siasko, sedež Katowia, Krakovsko, sedež Krakov, Berlinsko, sedež Berlin ter v Franciji posebno oblast. Vseh sokolskih žup je 55 z 834 društvi. 76.000 članstva in 15.000 naraščaja. Sokolsko glasilo je „Przeglad Sokola“, ki izhaja v Varšavi. Starosta zveze je br. Adam Zamoyski, podstarosta Stanislaw Biera, načelnik Caslav Klos, podnačelnik Wodzielemierz Swiatkiewicz in Karol Noskiewicz.

Lužičko-serbski sokolski savez, ki ima svoj sedež v Budimpešti je bil ustanovljen leta 1921. Savez šteje 15 društev. Prvo društvo je bilo ustanovljeno v Budyšinu, na kar

Vremensko poročilo

Ljubljana, 8. januarja 1926.

Ljubljana 306 m nad morjem

Kra-onozovanja	ob	Zračn tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0—10	Padavine mm
Ljubljana . . .	7.	767.4	16	sever	megla	
Ljubljana . . .	14.	767.2	13	jug. zap.	10	
Ljubljana . . .	21.	768.9	04	brevz.	megla	
Zagreb . . .	7.	766.7	20	jug		
Beograd . . .	7.	766.0	20	vzhod		
Dunaj . . .	7.					
Praga . . .	7.	766.4	10	jug. zap.	8	10
Inomost . . .	7.					

Solnce vzhaja ob 7 37 zahaja ob 16 36, luna vzhaja ob 1 59 zahaja ob 12 54.

Dunajska vremenska napoved za soboto: Izpremenljivo vreme bo trajalo dalje.

Kupite Inar

nogavice s žigom in znamka (rdečo, modro ali zlato)

„ključ“

da se prepričate, kako en par traja kakor štirje pari drugih. Nobavajo se v prodajalnah. Nogavice brez žiga „ključ“ ad ponarejene. — V

sledilo eno za drugim. Članstva je 325 s 165 telovadci in 14 telovadkinjami. Tudi z vzgolo naraščaja se je že pričelo. ČOS izdatno podpira sokolsko gibanje na Lužici in je razvoj Sokolstva že precej zagotovljen. Starosta saveza je brat Mihael Nawka, podstarosta Jan Šajba, tajnik dr. Šieca, načelnik in načelnica Ljudmila Šiecovna. Tajnik brat Šieca se je udeležil tudi I. jugoslovenskega vsesokolskega zlota v Ljubljani leta 1922.

Sport

Iz službenih objav LLAP.

(Tehnični odbor. Seja dne 30. XII. 1925.) S funkcijo II. tajništva se do nove koopcije po u. o. poveri g. Stepančić H. Jozenski cross-country, ki je bil radi slabega vremena preložen na nedoločen čas, se vrši dne 17. januarja po starem razpisu. Zadnji rok prijavi je 14. januarja ob 12. uri na naslov H. Stepančić, gradbena direkcija, Turjaški trg. Bere se za ASK. Primorje Znaner Frida z karentn. dobo 6 mesecev po § 10. Obd. pravilnika JLASA, s pravom nastopa dne 30. junija 1926.

Pozivajo se vsi klubi, člani LLAP., da glasom § 13. obd. pravil. JLAS javijo najpomejše do 1. februarja t. l. termine svojih narodnih, mednarodnih in dolžnostnih prireditvev LLAP. Pozneje javljeni termini se ne bodo upoštevali. Klubi se tudi opozarjajo na § 16. obd. prav. JLAS, da morajo event. preložitve napovedanih prireditvev obrazložiti pri LLAP in JLAS in na § obd. prav. JLAS. Poziva se bivši tajnik II. g. Baltasar, da izroči vse material tajništva II. šimpre je v roke pročelnika tehn. odbora. — Tehn. odbor LLAP.

LHP. (Službeno.) Seja upr. odb. danes ob 2

Iz življenja in sveta

Nadossy, Windischgrätz & Comp.

Nove podrobnosti iz škandala madžarskih falzifikatorjev.

Madžarska falzifikatorska afera se je pomnožila za interesanten dokument, ki je prišel policiji v roke v obliki Kovacskega dnevnika. Ti zapiski Windischgrätzovega komornega sluge pojasnijo jejo marsikatero dejanje v razvoju sedanjega škandala ponarejevalcev francoskega denarja. Kovacs popisuje v začetku, kako je slučajno prišel v sobo svojega gospoda, kjer ga je radovednost premagala, da je začel stikati po kotih. Iztaknil je nezaklenjen kovčeg in ga odprl. Zelo se je začudil, ko je videl, da je kovčeg do vrha poln — francoskih bankovcev. Skušnjava ga je zapeljala, da je segel po denarju. Vzel je iz zavojčka dva bankovca, toda baš ko ju je hotel spraviti v žep, se je zgodilo nekaj strašnega. Vrata so se odprla in princ Windischgrätz je vstopil v sobo. Oba, gospodar in služabnik sta prebledela, princ pa je nervozno stopil k Kovacsu, ga potrpeljal po rami in rekel: »Nikar ne misli, da sem jezen. Denar, ki si ga vzel, lahko obdržiš, samo povedati ne smeš tega nikomur. Če bi doznali drugi, da imam toliko denarja, bi vsi zahtevali od mene veliko nagrado.«

Kovacs je obdržal bankovca in je poslal enega na Nizozemsko, kjer je imel svojo hčerko v oskrbi pri neki družini. Kmalu nato sta odšla z Windischgrätzom na lov v Szarospatak, kamor je telefoniral princu peštanski policijski šef Nadossy. Razgovor po telefonu je moral vplivati na princa zelo neprijetno, kajti videni je bilo, da je bil gospodar ves zbezan. Rekel je obrnjen k Kovacsu: »Zgodilo se je čudne reči in midva morava takoj odpotovati domov.« Pograbila sta svoje reči in se pripravila na odhod.

Spotoma je prosil Windischgrätz svojega služabnika, naj ostane v vsem molčec, da ne bo imel neprijetnosti. Obkubil mu je za zvestoto deset orlov zemlje in 200 milijonov madžarskih kron. Kovacs pa je prišel kmalu v past, ki mu jo je nastavila budimpeštanska policija. Bil je aretiran drugo jutro na svojem prihodu z Windischgrätzovega posestva.

O Nadossyjevi aretaciji molči policija ko riba. Obremenilo zanj je posebno to, da je natančno vedel za početje ponarejevalcev denarja in ga direktno podpiral. Iz dosedanjih ugotovitev izhaja, da je poznal gnezdo ponarejevalcev, materialno pa ni bil zainteresiran na razpečevanju falzifikatov. Ko so detektivji prišli k Windischgrätzu in proglasili njegovo aretacijo, je princ poslal po svojega advokata in mu rekel glasno: »Obvestite o tem takoj Nadossyja! To izpričuje vrlo ozke zveze med princem in vrhovnim policijskim šefom.«

Zelo interesanten je slučaj Nadossyjeve aretacije, ki je neposredno sledila Windischgrätzovi. Bila je nadvse dramatična. Aretiral ga je državni pravdnik, ki je prišel na svoje službeno mesto v Budimpešto baš na Nadossyjevo prizadevanje. V spremstvu državne pravdnika je bil še en jurist. Oba sta odvedla policijskega šefa naravnost v prostore preiskovalnega zapora. Šele ko sta potrkala na vrata sodnih zaporov, je bilo časnikiarjem jasno, da je Nadossy resnično kriv. V zaporu so policijskega šefa preiskali. Zaplenili so mu revolver, orožje, ključev in naravnost. Nato pa so ga zaklenili v celico, ki je v neposredni sosesčini z Windischgrätzovo keho.

Kakor vedo povedati zadnje vesti je princ Windischgrätz pri zadnjih zaslišanjih v preiskovalnem zaporu jel omahovati ter preklicuje svoje prvotne izpovedbe. Oblastva so zaslišala več novih oseb, med katerimi se nahajajo v prvi vrsti pričnevi sorodniki. Kakor zatrjuje poklicani organi, pa gre v teh primerih samo za priče v pripravljajočem se procesu.

O Windischgrätzu daje peštanski psihijater Dr. Donath zanimivo sliko. On pravi: Princ je dvorezen človek. Njegova nadarjenost je zelo problematična značaja. Treba je pomisliti samo to, da je bil Windischgrätz aristokrat in habsburški sorodnik, član stranke neod-

visnih Madžarov. Nekonsekvenca je tipičen pojav, ki ga je srečati vedno novno v njegovem življenju. Bavl se je neprestano s fantastičnimi načrti. V kolikor jih ni mogel izvršiti, si je skrbel za nadomestilo z hazardno igro. Princ ni

Emerik Nadossy, vrhovni šef madžarske policije, čigar zavezništvo s falzifikatorsko bando vzbuja ogorčenje celokupne evropske javnosti.

nikoli nimalo vprašanje, kakšne posledice bodo imela njegova dejanja za druge ljudi.

Haški korespondent nekega evropskega dnevnika opisuje v svojem listu potek Jankovicseve aretacije v haški menjalnici. Jankovics je prišel v banko dne 14. decembra ob enajstih dopoldne. Imel je na sebi sportno obleko. Vstopil je čisto mirno, vrgel svojo usnjato torbico na mizo in prosil bankirja, naj mu izmenja francoski tisočak. Govoril je francoski. Bankir je bankovce sprejel in ga pogledal pri luči. Opazil je pod povečalnim steklom takoj, da je denar ponarejen in je povedal gospodu svoje mnenje.

»Tako, ponarejen je?«, se je začudil Jankovics. »Potem vam dam drugega, je odvrnil in segel v torbo ter izvelkel na dan tisočak z besedami: »Prosim, ta pa je pravi!«

Bankir je premeril elegantnega moža od nog do glave in stopil k telefonu. Jankovics je prekrizal noge in se s smehljajem na ustnih pogreznil v udobni fotel. Bankir je imel smolo: centrala na pošti se ni oglasila. Zvonil je še enkrat, pa zopet brez uspeha. Končno je stekel na ulico. Jankovics je porabil njegovo odsotnost, da je skril dva ponarejena tisočaka za nogavico, kar je videla bankirjeva žena, ki je med tem baš vstopila v menjalnico. Če par minut se je vrnil njen mož z policajem in kratko nato je prišel tudi policijski komisar. Jankovics se je vedel zelo diskretno in hladnokrvno. Toda, ko je komisar našel bankovca v nogavici, je bila Jankovicseva usoda zapечатena. Ko je mož videl, da ne pomaga noben upor, se je v letargičnem smehljanju dal čisto mirno odvesti na policijo.

Bankir Sanders, ki je zasačil Jankovica pri poskusu s ponarejenim bankovcem, upa, da ga bo francoska vlada bogato nagradila. Prepričan je celo, da ga bo imenovala za viteza častne legije. Ta nagrada bi po njegovem mnenju nikakor ne bila prevelika za uslugo, katero je napravil Franciji s tem, da je odkril prvega razpečevalca.

Jankovics se s tovarišema nadeja po končanem procesu in kazni na Nizozemskem vrniti nazaj na Madžarsko. A tudi budimpeštanska vlada je že zahtevala njihovo izročitev. Kazen za ponarejanje denarja je v Madžarski izredno

Plesne obleke

frak, žaket, smoking v prvovrstni najmodernejši izdelavi, iz linaga angleškega sukna preskrbi najhitreje in po znano solidnih cenah tvrdka

DRAGO SCHWAB, Ljubljana.

Vodka v SSSR

Od 5. oktobra t. l. je v sovjetski Rusiji zopet dovoljena svobodna prodaja vodke. Poželjenje po njej se drži v starih merah. Edino v Moskvi je ne žlampajo več s toliko željo kakor v oktober-skih dneh po zopetni otvoritvi prodaje. Bogme, v oktobru so jo dnevno popili po 3000 veder, vedro ima 12 litrov. A zdaj se v Moskvi dnevno pospravi le še po 2000 veder.

Razlog polemanju šnopsarenja, odnosno vodikovanja v Moskvi pa leži v tem, da zadrage omejujejo razprodajo vodke z istočasnim ponujanjem druge trgovske robe, katere sicer le malo spravilo v denar. Za primer navaja sovjetski trgovski inšpektorat Blagoviestenske konzume, ki oddajo frakeljček vodke samo pod pogojem, da želja kupec kupi tudi nekaj konzerv in pa libro masti. A Bilinovski konzum zahteva, da poleg vodke kupiš tudi dva zavojčka rib. Seveda, poleg dobiš tudi kruha, da se podložiš, ne pa samo »na prazno« nazehtaš. Rekord je dosegla zadruga v Beli cerkvi, ki poleg želodčnega užitka skrbi tudi za sovjetsko duševno hrano ter poleg vodke in arenkov ponuja tudi knjige politično - gospodarske vsebine.

Selajki, ki dnevno prihajajo v mesto, in delavci naravno s takim konsortiranim razpečevanjem vodke niso zadovoljni, marveč zahtevajo, da se ponovno uvede redna »monopolija« z določenimi maksimalnimi cenami vodke. Toda gospodje konzumarji v Moskvi se ne dajo. Kdor bi pri vodki odklanjal nakup drugih potrebnih stvari, pravi, mu bodo k vodki poklonili drugo prijmo — namreč čisto vodo. In tako zdaj stojijo stvari v Moskvi, da uživanje vodke polagoma pojema, kar je prav.

Kaj prinese pomlad?

Pred vsem še vedno vitkost.

Mične popoldanske obleke iz žameta, gabardina, serge itd. imajo takozvane bolero jopice v najrazličnejših variacijah. Zdj se prirezone okroglo, zdaj oglatlo in obrobilne s trakovi ali pa so vse vprek bogato in pestro vezene. Obleke se tesno oprijelejo gornjega dela telesa tako, da ohlapnejša bolero-jopica učinkuje tem izraziteje — Ob straneh vstavljene, dobro polikane gube razširjajo krilo in izpodrivajo zvončaste gojede.

Tudi na večernih oblekah se vidijo bolero-krilji. Ta je večkrat samo nakazan s čipkastimi vstavki na sprednjem delu živila, dočim je hrbtni del gladek. Na čisti bo zopet prednjačil komplet, ki obstoja iz obleke in tričetr dolgo jopice ali iz obleke in dolgega kupa iz istega blaga kakor je obleka ali vsaj z enako podlogo. Kostum s tričetrto jopico je vsekakor eleganten in praktičen ter ustreza tako vitkim kakor tudi bujnejšim stasom.

Zvečer: Efektni brokatni in gracijski šifoni z apliciranimi zametastimi vzorci se menjujejo z belo in tudi črno svilo. Slednja je pošta s stotinami raznobarnih bleščočih biserov ali koščkov razne velikosti in oblike kakor: krogi, zvezdice, polumeseči, elipse etc. Vsa ta lesketajoča masa se kopiči v originalne indijske, kitajske, perzijske in turške motive. Zdj predstavlja obilne grozde, eksotične cvete in ptiče, pa se zopet smehlja hudomušno ali skrivnostno v pravilnih zmajih in grotesknih figurah. V taki toaleti se pač lahko kreta dama vse drugače, samozavestno in vabeče kot bi prispela iz daljnih čudežnih krajev...

Sport: Pri jumper-oblekah je zanimiv nov plisirani način krila. Drobne gubice menjujejo lego in tvorijo s tem karistne in marogaste vzorce. K rdečemu krilu pristola modra jopica z rdečim ovratnikom in delno rdečim pasom.

Mladosten pojav športne obleke je bela srajčasta bluza, zapeta ob bokih v belo-črno karistasto krilo. Vezan monogram v najrazličnejših oblikah je še

vedno priljubljen okrasek športnih oblek.

Blondinka ne ljubi težkih, fantastičnih parfemov, prija ji val lahkega duha po nežnem cvetju pomladanskih vrtov, travnikov ali gozdov hladnejših dežel kjer se je rodila.

Kaj jim je naročila Mati božja

Pariške novine objavljajo naslednji primer verske blaznosti, ki se je to dni prigodil v vasi Barnost, oddaljeni jedva 60 km od Pariza.

Ko je tamošnji župnik Denoyer vršil pred oltarjem mašno opravilo, sta pred cerkev dohitela dva avtomobila. Izstopilo je dvanajst oseb, ki so se podale v cerkev ter pobožno prisostvovala opravilu do kraja. Čim pa je abbé Denoyer odšel v zakristijo, se je družba dvanajsterih taloj podala za njim in ga začela neumljeno pretepati. Vaščani, ki so se stali pred cerkvijo, so slišali pretepanje in obupno klicanje na pomoč. Ker pa so obojina v zakristijo bila zaklenjena, so se tam v ugledali nenavaden prizor: župnik je ležal na

tleh, složen do pasu, neznan moški so ga držali za noge, ženske pa pretepele s tankimi šibami, da je nesrečni abbe ves krvavel po nogah. A v kotu je klečala najstarejša izmed dam ter goreče in glasno molila k »sveti Devici v solzah«.

Vaščanom je jedva uspelo, da so oteeli svojega župnika in tulce odtirali na orožniško postajo, ki jih je izročilo sodišču. Zagovor vseh dvanajsterih pa se glasi: Mi smo pripadniki čiste verske družbe v Bordeauxu in nam je sveta Mati Božja zapovedala, da župnika Denoyera, ki je obseden od hudiča, s šibanjem osvobodimo tega zla... Ta svoj blazni zagovor pa izpovedujejo s takšnim genljivim in prepričevalnim tonom, da jim bodo psihijatri morali pregledati skrajžljane možgane.

× Smrt zadnjega zastopnika dunajskega humorja. Te dni je umrl na Dunaju znani humoristični pisatelj Rudolf Stürzer, star 60 let. Prvotno je bil črkostavec, pozneje pa je izdajal list »Sport« ter se pisateljsko udeleževal na humorističnem polju. Stürzer je bil pač zadnji zastopnik pravega dunajskega humorja na papirju.

Za zmago pri volitvah v Delavsko zbornico

Za volitve v Delavsko zbornico vlada med našim delavstvom veliko zanimanje. Prav je tako. Saj delavstvo voli tako rekoč svojo lastno skupščino, ki naj z vztrajnim, doslednim delom nadomešča in popravlja to, kar ne da ali ukinja država. Ravno v sedanjem času mora naše delavstvo videti in težko na sebi občutiti, da je bilo dosedaj v vseh svojih upih ožulofano in da je z velikim številom svojih glasov poverilo zaupanje ljudem in strankam, ki za delavstvo niso hoteli storiti ničesar in so se to spravili v nevarnost, kar so delavstvu dali drugi, ki radi prevlekle demagogije, ki so jo zlasti klerikalci uzgajali med delavstvom, niso dobili od delavstva poverenja. Toda čas gre naprej in naš najboljši življenjski učitelj je izkušnja. Le izkušnja spametuje človeka. Izkušnja pa nas uči, da je klerikalizem za nas poguba, pa naj se kaže pri volitvah v Narodno skupščino ali pri kakih drugih volitvah.

Klerikalci si delajo velike nade, da osvoje Delavsko zbornico. Računajo pač, kakor vedno, na nezavednost našega delavstva in mislijo, da ga bodo s par lepimi besedami o krščanskem socializmu (ki se prav lepo vidi v podjetjih klerikalcev, katera najgrše postopajo z delavstvom) zopet premotili. Glavno, da dobe delavske glasove, kaj delavske koristi! Z volitvami v Delavsko zbornico hočejo klerikalci utrditi svojo politično moč in potem delavskih institucij širiti svojo pogubonosno politiko, ki je naše največje gospodarsko zlo in ki je nas Slovence izločila od enakopravnega upliva na državno gospodarstvo. — Stare metode uveljavljajo: malo kriče, da je vera v nevarnost, malo (pa zelo malo) zarobne proti kapitalizmu, ki najbolj divje razsaja v njihovih vrstah, zopet nekaj ugibajo o izdajstvu in seveda vlečejo dr. Zerjavo na dan. Stalno pa se ponavlja stara laž, da so edino klerikalci zmorni in voljni ter pripravljeni voditi dobro politiko. Da, to vidimo ves čas, odkar v naši državi nas Slovence predstavljajo in zastopajo klerikalci.

Spekulacija klerikalcev, ki jo imajo sedaj radi Delavske zbornice, se jim ne bo posrečila, zato bodo poskrbeli vsi oni delavci, ki so sili klerikalne ničvredne politike in ki bi že radi doživeli čas mirnega dela za gospodarsko in socialno povzdigo našega obubožanega in brezpravnega delavstva. Klerikalne vseživljavne modrosti je že vsakdo sit. Naj se klerikalci ne zanašajo na svoja klerikalna podjetja, ki naj v znamenju »ljubezni do bližnjega« pritiskajo na svoje delavce, da bi volili klerikalno Jugoslovansko strokovno zvezo. Sploh pa je po klerikalnih besedah vse, kar ima jugoslovansko ime ali naziv izdajstvo na slovenskih koristih in menda bodo v tem slučaju te trditve resnične. Naj to zvezo hitro prekrstijo v slovensko, drugače ne bo nič.

Da se zadosti raznim spekulacijam klerikalcev in socialstov, ki mislijo v

brezdelju za delavstvo uživati čast in slavo pravovernih delavskih voditeljev, mora naše delavstvo v volilno borbo. Tega ne bi bilo treba, ako bi prevladovala treznost in predanost in resna volja delati v korist našega delavstva. Ker pa te volje ni in ker gre le za politične spekulacije v škodo delavskih koristi, mora delavstvo v bojne volitve. Zločin nad delavstvom je to. Trezen sporazum bi koristil mnogo več in za delavstvo bi bili prihranjeni lepi stotisoči. Zato bi delavstvo to škodo znalo primerno poplačati. Samo delavstvo maj se med seboj kolje, dočim se drugi stanovi tesno združujejo v obrambo svojih pravic. Samo delavstvo naj uganja vedno politiko, da nima časa in prilike za svoje stanovske in strokovne potrebe. Pravimo pa: dovolj je politike, za delavstvo je ravno tako kakor za druge stanove potrebno več pozitivnega gospodarskega in socialnega dela. Hočemo imeti nepolitična strokovna zastopstva, kakor jih imajo trgovci, obrtniki, industriji in drugi. To je cilj Neodvisne delavske lista.

Kandidatne liste se vlagajo do nedelje, dne 10. t. m. V ponedeljek se imajo pričeti z dostavljanjem in dviganjem glasovnic. Nobene glasovnice klerikalnim in socialpatrističnim zastopnikom! Bodite pozorni zlasti na delovanje onih uradnih oseb, ki bodo glasovnice dostavljale. Te osebe vrše uradne posle in pri tem ne smejo storiti ničesar, kar bi kršilo njih objektivnost. Tudi glasovnic ne smejo pobirati, kadar so na uradnih poštah. Vsak slučaj zlorabe uradne oblasti je takoj naznaniti najbližji orožniški staciji. Hitite, da dovršite vse podrobnosti dela. Organizirajte delovanje zastopnikov. Volilni red je tako sestavljen, da dopušča veliko zlorab, zato se točno ravnavajte po danih navodilih in ne dopustite, da bi z volilnimi »zabinacijami« bila potvorjena prava volja našega delavstva. Naša lista je: Neodvisna delavska lista.

Žiri. Tukajšnji krajevni volilni odbor Neodvisne delavske liste sklicuje za soboto, dne 9. t. m. ob 9. uri zvečer, sestanek vseh članov NSSZ in Unije, na katerem poroča tajnik Kravos iz Ljubljane. Kraj sestanka razviden iz vabil. Priidite vsi in polnoštevilno.

Okrožna konferenca gorenjskega okrožja. Glavni volilni odbor Neodvisne delavske liste sklicuje za nedeljo, dne 10. t. m. ob 9. uri dopoldne v prostorih gostilne pri Vipavci na Jesenih, okrožno konferenco gorenjskega okrožja. Na to konferenco imajo poslati vse organizacije NSSZ in Unije, svoje zastopnike, kakor jim je javljeno s vabilom. Konferenca se imajo udeležiti prav vse organizacije.

miROZOV

Sin papeža

Iz življenja Cezarja Borgia.

Kdo izmed naših čitateljev še ni slišal ali čital groznega imena Borgia? Komu niso znana nečuvna grozodejstva, ki jih objektivna zgodovina očita španskemu kardinalu Rodrigu, poznejšemu papežu Aleksandru VI. in njegovemu sinu Cezarju in hčeri Lukreciji? In komu je neznano prošlulo ime strašnega strupa »Aqua Tofana«, ki je že tekom stoletij neločljivo zvezan z nič manj strašnim imenom Borgia?

V zadnjem času so si nekateri zgodopisci nadeli nalogo, da za vsako ceno očistijo in operejo spomin omadeževane rodbine Borgia. V Nemčiji na primer sta v letu 1925 izšli kar dve knjigi ena je posvečena Lukreciji in jo je spisal Nemec Schirokauer; drugo je napisal Italijan Rafael Sabatini in ji je naslov »Življenje Cezarja Borgia«. Obe deli sta pisani močno tendenciozno: Schirokauerjevo v obliki romana, Sabatinijevo v obliki biografije. Slednja nas bolj zanima, ker avtor izrecno zagotavlja, da so njegovi viri nadvse avtentični, dasi veje iz knjige naravnost strastna pristranost. Sicer pa rodbina Borgia, ki je dala katoliški cerkvi papeža Aleksandra

VI., v resnici potrebuje dobrega zagovornika. Zakaj ni ga zločina in ni je pregrehe, ki bi je ne bili očitali sodobniki članom rodbine Borgia, počenši od simonije pa do krvoskrustva. Vendar se nam zdi, da Sabatini svojega namena ni dosegel; zakaj njegovo delo je le preveč tendenciozno in premalo kritično. Zagovarjati pregrehe, ki jih ni mogoče utajiti, na tedanjo dobo, ki res ni bila v pogledu politične morale na višini, pa je — milo rečeno — v marsikaterem slučaju depulirano.

Schirokauer trdi, da je večina zločinov, ki jih zgodovina pripisuje Borgialem, zgolj obrekovanje in natočevanje papeževih protivnikov, ki da so imeli pri tem tem lažje stališče, ker sta bila i papež i njegov sin Cezar napram javnemu mnenju preveč ravnodušna. Vsa kega kardinala in vsako odličnejšo osebo nost, ki je za Aleksandra VI. umrla nenadne smrti, pravi Sabatini, je javnost instinktivno spravila v zvezo z usodnim »belim praškom Borgialeva«, kolega sestavljali ni poznal nihče drugi kakor Borgiaji sami. Sabatini je drugega mnenja. Sklajajoč se na Paola Clovia, ki je ta skup nazval »Cantarella«, trdi on povsem določno, da cantarella niso bile nič drugega kakor v tistih časih dobro znani ljubavni praški, kantaridi po ime-

au. Dasi ta razlaga precej šepa, je vendar to Sabatinijevo priznanje značilno in dragoceno; saj s tem priznava, da se Aleksander VI. ni držal zakletve, ki jo je moral položiti predno je bil posvečen v mašnika.

V nasprotju s svojim očetom, piše Sabatini dalje, se Cezar ni mnogo brigal za ženske. Kardinalski škrlat, ki mu je bil podeljen, ko je bil star jedva devetnajst (!) let, je baže odložil ne zavoljo tega, da bi se laže posvetil češčenju Venero, nego zavoljo Marsa, boga vojne. Sabatini podrobno popisuje neštevilne boje, ki jih je Cezar vojeval, da je iztrgal iz rok tedanjih lastnikov mesta, ki jih je potem podelil cerkvi. Sabatini ne taj, da je Cezar imel pri vsem tem še drug cilj pred očmi: kako bi osnoval mogočeno državo v osrednji Italiji — pod praporom cerkve kakopak. Naklonjenost svojih novih podložnikov si je Cezar znal na uprav rafiniran način pridobiti — po receptu, ki ga je poznalo Machiavello tako točno označil v knjigi »Il Principe«: »Če hočeš obdržati osvojenno državo trdno v svojih rokah, pazi na dvoje: prvič, da ne ostane noben član prejšnje vladarske hiše pri življenju; drugič, ne izpreminjaj starih zakonov in ne povijaj davkov.«

Zelo živo slika Sabatini oni prizor, ko

je papež Aleksander VI. po srečnem izidu prvi Cezarjeve vojne imenoval svojega sina za zastavonošo cerkvene vojske. Bilo je v letu 1500, torej v svetem letu. Rim je bil poln romarjev, ki so se zlivali iz vseh delov Evrope v sveto mesto, da jim papež podeli vesoljni odpustek. 29. marca je stopil Cezar v cerkev sv. Petra, kjer bi imel dobiti insignije svoje nove časti obenem z zlato rožo kot simbolom vojujoče se in zmagovalne cerkve.

Papež je rožo blagoslovil, nakar so ga odnesli v slavnostnem sprevodu v cerkev sv. Petra. Pred papežem je korakal sveti kolegi. Ko je dospel pred voliki oltar, je odložil mitro, bogato z dragimi kamni okrašeno, iz belih pavoljih peres pripravljeno pokrivalo sv. očeta, in pokleknil gologlav k molitvi. Nato se je izpovedal beneventskemu kardinalu, ki je celebriral obred, in potem je sedel na papeški prestol in sprejemal reverence kardinalov. Zabučale so orgle in pevci na koru so zapeli slavnostno pesem.

in tedaj je stopil pred papeža vojvoda Cezar, odet v zlat brokat s hermelinom, in pokleknil. Iz rok sanelmenskega kardinala je vzel papež gonfalonski plašč in odšel z njimi kleečnega vojvoda z besedami: Gospod naj te obleče z obleko

odrešenja in naj te ogrene s plaščem večnega vesolja. Nato je izročil ceremonijalni mojster Burkard papežu rdeči, s biseri pretekani in s hermelinom obšiti baret, na katerem je bil prišit iz biserov sestavljeni glob, simbol svetega duha. Papež je položil baret Cezarju na glavo, nakar je zopet snel mitro in smolil predpisano molitev. Nato je pokleknil, se pokril, Cezar pa mu je poljubil nogo in se potem podal med kardinala. In sedaj se je začela maša. Po maši je papež blagoslovil zastave, Cezar pa je stopil predmi, pokleknil, položil obe roki na sveto pismo in prisegel. Po prisegi mu je papež izročil posvečeno bandero in belo palico kot znak poveljniške časti. Končno mu je še izročil zlato rožo, in ceremonija je bila končana.

Smrt Aleksandra VI. je napravila silajni Cezarjevi kartilji konec. Naslednji papež Julij II., so je hotel nad slomno, sili, ker je očel pred dvanajstimi leti v konklavu odnesel smago nad njim.

Da ubeži usodi, kakršno je sam pripravil tolikim svojim nasprotnikom, je moral Cezar pobegniti iz dežele. Ponele je stopil v službo kralja Navarre, kjer pa ni dolgo ostal. V nekem boju je zadel sovražni meč, ki je končal njegovo razburkano življenje.

Sax Rohmer:

Rdeči detektiv

— Od... od Pynea, je odgovoril, povedati ti moram, Margareta...
— Od Sira Luciena Pynea, ga je prekinila.
— Da.
— Ne od Rite Irvin?
Quentin Gray je poskočil, kot bi ga bilo nekaj pičilo.
— Ne! Toda zakaj vprašaš po njej?
Margareta se je vsa zmešana ugriznila v ustnico.
— Ne vem!
Pri teh besedah je zamišljeno pogledala Setona, ki se je takoj dvignil.
Draga Miss Halley, je dejal, vidim, da imate čisto zasebne stvari s svojim bratrancem.
Tudi Gray se je dvignil in zajecjal:
— Seton!... Margareta!... Gledal je onemoglo njega in njo...
Reči sem hotel, Margareta, če mi imaš kaj povedati o Riti... Ali veš kaj novega? Kaj?
Prestrašeno jo je pogledal.
— Da!
Seton se je pripravljala, da odide, toda Gray ga je energično potegnil nazaj in dejal svoji sestrični:
— Ali si morda čula, Margareta... je začel.
— Čula sem, kaj se je zgodilo to noč Sira Lucienu.
Oba moža sta za trenutek umolknila.
— Seton je bil ves večer v moji družbi, je rekel Gray. Ako sme ostati s tvojim dovoljenjem tu, bi ga prosil, da to stori.
— Zakaj pa ne, gotovo da, je pritrdilo dekle. Pravzaprav bi rada zvedela njegovo mnenje.
Seton se je priklonil in ne da bi črnhli besede, se je spet usedel.
Gray je bil preveč razburjen, da bi mogel sesti. Stal je na tigravi koži, gledal svojo sestrično in divje kadil.
— Predvsem, je rekla Margareta, vrzi cigareto v ogenj, prosim lepo, Quentin.
Gray je potegnil cigareto iz ust in nerazumljivo gledal svojo sestrično. Toda njene jasne, sive oči so se naravnost vsesale v njegove.
— Dobro, je dejal nerodno in vrgel cigareto v plamen. Včasih si kadila kot dimnik, Margareta. Je to kakšen nov »kult«.
— Kadim še preveč, je priznala, toda opija ne kadim.
Vtis, ki so ga napravile te besede na oba možaka, ki sta molčala, je bil izreden. Gray je preplašeno pogledal rjavi zavojček, ki je ležal na mizi in vzklil od studa. Potegnil je iz žepa robec in si začel brisati ustnice. Seton je nekaj časa opazoval dekle, vrgel

14

ostanek svoje viržinke v ogenj, potegnil eno cigareto iz zavojčka in jo kritično duhal. Margareta ga je pri tem ostro gledala.
Nato je raztrgal papir in mel duhan med prsti.
— Za božjo voljo! je vzklil; Gray te cigarete so zastrupljene z opijem!

10. poglavje.

Okno Lucienove študijske sobe.

Old Bond Street je bil zapuščen in temen, ko je prišel višji nadzornik Kerry iz Piccadillyja in zavil okoli ogla v Kazmino stanovanje. Ko je korakal mimo, je čital imena nekaterih trgovcev z dragulji, s kožuhi in z drugim blagom, kojih trgovine so bile prepuščene pažnji velemestne policije. Misli je na mirno spavajoče trgovce v njih predmetnih vilah. Varnost njih dragocenih prodajalen, skoraj njih celega premoženja, je bila odvisna od Bedečega očesa — kajti z bedečim očesom je primerjal delo onih, katerih član je bil on sam.

Pred vrati obleganega hišnega bloka je stal stražnik. Vsak član londonske policijske straže je poznal rdečega Kerryja po postavi, pa tudi po slovesu. Ko se je približal znameniti višji nadzornik, ga je stražnik spoštljivo pozdravil.

— Stražnik, imate kakšno poročilo?
— Da, gospod višji nadzornik.
— Kaj?
— Rešilni voz je prišel po truplo, in neki drugi gospod je bil tu. Kerry je začudeno pogledal stražnika.
— Neki drugi gospod? Za vraga, kakšen gospod?
— Ne vem, gospod višji nadzornik. Prišel je z nadzornikom Whiteleafom in bil je skoraj celo uro notri.
— Kdaj je bilo to?
— Ob pol ene, gospod višji nadzornik.
Kerry je zamišljeno žvečil svoj gum, pokimal stražniku in šel v hišo.

— Kdo bi pač mogel to biti? je mrmral, ko je stopal po veži. Čemu nadzornik Whiteleaf tega ni omenil v svojem poročilu? Kaj vraga...

Zamišljen je stopal po stopnicah navzgor in si svetil z električno žepno svetilko, ki jo je vedno nosil s seboj. Pred vrati Kazminega stanovanja je stal drugi stražnik. Strumno je pozdravil.

— Ali je kaj novega? je naglo vprašal Kerry.
— Da, gospod višji nadzornik. Odnosi so mrtveca in gospod, ki je prišel z nadzornikom...
— Proketo! Kakšen je bil ta možak?
— Bolj velik, bled, črn, čisto obrt. Imel je plašč s kožuho nastim, privihanim ovratnikom. Spremljal ga je nadzornik Whiteleaf.
— Hm! Imate še kakšno drugo poročilo?
— Da. Nekako pred eno uro sem čul šum v zgornjem nadstropju.
— Tako! je bevsnil Kerry in naenkrat posvetil s svojo lučjo

stražniku naravnost v oči, ki so se mu divje zasvetile. Kakšne vrste šum?

— Zelo lahen, kakor bi se nekaj premikalo.
— Nekaj? Kot kaj? Kot mačka ali kot sklon?
— Kot zaboj ali omara.
— Kaj ste nato storili?
— Šel sem v zgornje nadstropje in poslušal.
— Kaj ste čuli?
— Prav nič.

Višji nadzornik Kerry je začel glasno žvečiti in je vprašal:

— Vse je bilo tiho?
— Popolnoma tiho. Toda nisem se motil, čisto gotovo sem nekaj čul.

— Koliko časa je poteklo med odhodom nadzornika Whiteleafa in onega črnega gospoda v plašču s kožuhastrim ovratnikom in trenutkom, ko ste čuli šum?

— Nekako pol ure, gospod višji nadzornik.
— Kaj mislite, ali je prišel šum iz stopnišča ali iz uradov, ki so zgoraj?
— Rekel bi iz uradov, kajti bil je zelo nejasen.

Višji nadzornik Kerry je porinil polomljena vrata v stran in vstopil v Kazmino stanovanje. Usmeril je luč svoje žepne svetilke na steno, našel stikalo in prižgal elektriko. Slekli je površnik in ga položil s palico vred na divan. Nato je vtaknil roke v žepe, se razkoračil, gledal vrata, za katerimi se je izvršil umor in zamrmral:

— Kdo naj bo to?... Kaj naj to pomeni?

Vzel je žepno svetilko seboj in prižgal elektriko v notranjih prostorih. Dolgo časa je stal pred malim štirikotnim okencem, ki je bilo v leseni steni spodaj pri ebenovinatem naslonjaču. Skušal je uganiti, čemu je pač služilo, kot mu je bila to naročila njegova žena. Okrogla zelena svetilka v drugem prostoru je bila zvezana s tremi stikali, ki so bila v notranji sobi in spoznal je, da je imel na ta način obiskovalec, ki je prišel vprašat Kazmo za svet, vtis, da prihaja polagoma tema. Ko so se vrata prvega oddelka odprla, je obiskovalec zapazil dotično osebo, ki je sedela na ebenovinatem stolu, na ta način, da je luč, ki je visela nad njo, vedno močnejše svetila. Če je ta luč ugasnila, je morala sedeča oseba obiskovalcu izginjati iz oči.

Ta zelo bistroumna ureditev je bila Kerryju čisto jasna. Toda dveh stvari si pa le ni mogel razložiti: okence spodaj za naslonjačem, in dejstvo, da vse priprave za ureditev večje ali manjše razsvetljave niso bile v ozki sobici, v kateri je stal Kazmin prestol in v katerem so našli Sira Luciena, temveč zadaj v prostoru, s katerim je bilo v zvezi ono okence.

Miza, na kateri je stal telefon, je bila neposredno za skrivnostnim okencem, na katerem je bil zelen zastor, torej so bila stikala za zamotano razsvetljavo daleč proč od onega, ki je sedel za mizo.

Specijalna mehanična delavnica

za popravo pisalnih, računalnih, kopirnih in razmnoževalnih strojev kakor tudi registriranih blagin — Razne tipke in pisave za pisalne stroje vseh sistemov spremenim po naročilu in vzorcu. Tehnična znamenja.

LUD. BARAGA, Ljubljana, Selenburgova ulica 6.

Trgovsko podjetje v Ljubljani sprejme pisarniško moč

popolnoma večšo strojepisja, stenografije in srbohrvaščine.

Ponudbe pod »Pisarniška moč 800« na upravnishvo »Jutra«.

Opozarjamo

vse interesente, da je pri pismenih vprašanjih, ki naj jih upravništvo pismeno reši, brezpogojno priložiti poštino in manipulacijsko pristojbino v znesku Dln 2.—. Posebno opozarjamo na to, da one stranke, ki žele, da se jim po pošti pošlje naslove od malih oglasov. Vsa vprašanja in prošnje glede naslovov od »malih oglasov« bodo romale v koš, ako ne bo priloženih

Dln 2.—

Stalen postranski zaslužek

nudi se sposobnim in marljivim posredovalcem. Delokrog cela Slovenija. Pre emki: Mesečna plača dnevnice, povračila vožnje in provizija. Sposobnim nudi se stalno službeno mesto. — Interesenti naj vpošlelo pismeni ofert na upravo »Jutra« pod »Sposoben posredovalec«.

Dekoracije plesnih dvoran

Vsak dan sveže cvetje. Mirtni venčki in šopki za neveste in žalni suhi venči tudi na debelo v cvetličarni

Viktor Bait, Selenburgova ulica št. 6.

Odvetnik dr. FRAN KANDARE

se je preselil s svojo pisarno iz Krškega v Ljubljano, Miklošičeva cesta št. 20, zgradba »Okrožnega urada za zavarovanje delavcev«, pritličje.

Nekoliko izvrstnih

livarjev

sprejme pod ugodnimi pogoji livarna Verosta & Cerovina v Zenici.

10.000 kom. mesnih konzerv

se prodaja

— po izredno ugodni ceni. —

Interesenti odnosno kupci naj se javijo nepreklicno do 18. januarja 1926 pri Aloma Company, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 1 (Palača Slavenske banke).

171

Trgovsko hišo

z 20 let obstoječo trgovino, potem hišo z gostilno, gospodarsko poslopje s kletmi, enodružinsko stanovanjsko hišico, vrt in njivo

proda takoj

radi rodbinskih razmer Iv. Müller v Trbovljah-Bevško.

Navedene nepremičnine so oddaljene 10 minut od kolodvora Trbovlje.

Prodajo se skupno, eventualno tudi deljeno.

Posreduje in ponudbe sprejema V. Müller, Zagorje ob Savi.

Zahvala.

Povodom izgube preljubega, nepozabnega

DALIBORJA

se vsem, ki so ga spremili na zadnji poti, mu poklonili toliko cvetja in nas s tem blagodejno tolažili, iskreno in najtopleje zahvalju emo.

Osobita zahvala še njegovim prijateljem pevcem in godbenikom za pretresljive žalostinke.

V Ljubljani, dne 8. januarja 1926.

Rodbina Hugon Chládek.

Zahvala.

Za naši tvrdki izraženo sožalje ob priliki smrti našega dolgoletnega sošefa, gospoda

Andreja Gassnerja

veleindustrijalca

se najtopleje zahvaljujemo.

Tržič, meseca januarja 1926.

Bombaževa predilnica in tkalnica Tržič

Ed. Glanzmann & And. Gassner

Zahvala.

Za nebrojne izraze iskrenega sočutja, ki so nam došli ob priliki prebridke izgube našega preljubljenega soproga ozir. očeta, gospoda

Andreja Gassnerja

se najpristrčneje zahvaljujemo in prosimo, da se predragega pokojnika obdrži v blagem spominu.

Bolzano, meseca januarja 1926.

Rodbina Andrej Gassner.